

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Irzič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Slavnostna seja občinske skupščine v Loki

V ponedeljek popoldne je bila v počastitev občinskega praznika v Škofji Loki slavnostna seja občinske skupščine, na kateri so podelili domicil škofjeloškemu odredu. Seji so poleg odbornikov in borcev škofjeloškega odreda prisostvovali še dr. Marijan Breclj, podpredsednik zvezne skupščine in zvezni poslanec; Vinko Hafner, podpredsednik izvršnega sveta SRS; Boris Ziherl, član CK ZKJ; dr. Ernest Petrič, član izvršnega sveta SRS, narodni heroj Tonček Dežman in drugi. Listino o podelitvi domicila škofjeloškemu odredu je predsednik občinske skupščine Zdravko Krvina izročil

nekdanjemu politkomisarju Antonu Volčiču-Saši.

Na seji so podelili tudi tradicionalna priznanja zaslužnim občanom in kolektivom. Priznanje občine je dobil kolektiv Loških tovarn hladilnikov za uspehe v reformnih prizadevanjih. Plakete so podelili: Viktorju Sinku za dvajsetletno in uspešno družbenopolitično delo v sindikatih, Andreju Pavlovcu za večletno prizadevanje in delo pri vodenju in urejanju muzeja, Alojzu Štremfiju za dolgoletno prizadevanje na gospodarskem in družbenem področju v Hotavljah ter Polčki Stiglic za tridesetletno delo

na kulturnem področju, medtem ko je prejel Rudi Jeseničnik nagrado za večletno delo v organizaciji ZB.

S slavnostne seje so poslali pozdravno pismo predsedniku republike Josipu Brozu Titu ob njegovem jubileju — tridesetletnici vodstva KPJ. S. Z.

Akademije za dan JLA

V vseh petih gorenjskih občinah kakor tudi v Kamniku in Domžalah bodo v počastitev praznika Jugoslovanske ljudske armade slavnostne akademije oziroma bodo predsedniki občinskih skupščin sprejeli predstavnike JLA in družbenopolitičnih organizacij. Tako bo centralna proslava v Delavskem domu Vir pri Domžalah 21. decembra. Prav tako bo slavnostna akademija tudi v Mestnem gledališču v Škofji Loki. V Kranju pa bosta ta dan predsednik občinske skupščine in komandant kranjske garnizije Stane Zagar v stavbi občinske skupščine sprejela pripadnike JLA, družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij. V domu TVD Partizan na Jesenicah bo slavnostna akademija v petek 22. decembra. V soboto pa bodo slavnostne akademije v Domu v Kamniku, v festivalni dvorani na Bledu in v Podljubelju.

Ob tej priliki bodo v vseh občinah nekaterim rezervnim oficirjem podelili odlikovanja, nekateri pa bodo napredovali v višji čin. Že nekaj dni pa pripadniki JLA na Gorenjskem obiskujejo delovne organizacije, kjer jih seznanjajo s proizvodnjo, delom samoupravnih organov itd. Za dan JLA pa bodo delovne organizacije na Gorenjskem obiskale tudi garnizije in karavle. A. Z.

Predsednik občinske skupščine v Škofji Loki Zdravko Krvina izroča listino o podelitvi domicila bivšemu politkomisarju Škofjeloškega odreda Antonu Volčiču-Saši — Foto: F. Perdan

Gostinstvo, to je zdaj vprašanje
na 19. strani

Ali že veste?
da v vseh prodajalnah
KOKRE
za nakup prek
30,00 N din
lahko dobite zapestno uro

300 ur za 300 kupcev

(žrebanje 5. I. 1968)

da bo obisk dedka Mraza v Blagovnici Kokra-Kranj vse dni od 26. do 30. 12. 1967 od 16.30 do 17. ure da je podjetje Kokra naročilo za vse otroke igrice PEPELKA in obisk dedka Mraza v Prešernovem gledališču v Kranju dne 29. 12. ob 18. uri. Po vašem naročilu oddajamo darila za obdarovanje otrok dedku Mrazu. Za nakup se priporoča

KOKRA — KRANJ

Skrb za kakovost izdelkov — najvažnejša naloga mlekarne

Kot smo kratko že poročali so minuli petek v Kranju proslavili 60-letnico mlekarskega šolstva v Sloveniji. Pri tem so naglasili, da je slovenska mlekarska šola odigrala pomembno vlogo pri napredku mlekarstva v vsej državi. Posebno lepe sadove pa je njeno delovanje povzročilo v Sloveniji, kjer je kmetijstvo najbolj odvisno od proizvodnje in prodaje mleka. Zato je razumljivo, da so na petkovi proslavi precej govorili o problematiki slovenskih mlekarne. Te lahko sprejmejo 150 milijonov litrov mleka, kar je za četrtno več kot ga sedaj odkupijo. Toda ob tem, ko imajo zadostne zmogljivosti se večinoma srečujejo s težavami zaradi zastarele opreme in pomanjkanja sredstev za modernizacijo, kar vpliva na razmeroma majhno izbiro mlečnih izdelkov, na čisto pomanjkljivo kvaliteto, višje cene in zaradi tega na nizko potrošnjo teh živil. Porast in stalnost ponudbe mleka po reformi omogočata mlekar nam in terjata od njih, da se začno bolj posvečati pogovorom o združevanju in delitvi dela med posameznimi obrati, kjer bi le večja gospodarska moč in specializacija lahko pripomogli do boljših rezultatov.

K celovitosti te razprave

je uspešno prispevalo poročilo o republiškem ocenjevanju mlečnih izdelkov v Kranju, ki je bilo — tokrat že četrtič — pomembna priložnost za primerjanje dosežkov naših mlekarne. Ocenjeno ekstra kvalitete so strokovnjaki prisodili ementalcu iz Vrhnik in Ljutomera, planinskemu siru iz Bohinja, gavi iz Kranja in Kočevja, trapistu iz Stične in skuti iz Ljubljane in Maribora. Pri surovem maslu se noben vzorec ni uvrstil v ta razred. Izdelki iz Ljubljane, Kranja in Kobarida so se uvrstili v prvi razred. Oznako ekstra je dobila tudi smetana iz Ljubljane, Celja in Škofje Loke. Razveseljivo je, da so bili najbolj ocenjeni vsi predloženi vzorci potrošnega mleka in da so stokovnjaki ugotovili najvišjo kvaliteto tudi pri mlečnih izdelkih iz Murske Sobote in Kobarida. Manj razveseljivo pa je, da je bilo med predloženimi vzorci tudi osem odstotkov takih, ki niso bili primerni za prodajo. Če ob tem upoštevamo, da so mlekarne prispevale za ocenjevanje vzorce po lastni izbiri, je ta podatek resno opozorilo, da mora biti skrb za kvaliteto zares osrednja naloga naših mlekarne.

M. S.

Obiščite VIII. NOVOLETNÍ SEJEM v Kranju

od 16. do 26. XII. 1967 v domu FRANCA VODOPIVCA

Zbor občanov krajevne skupnosti Tržič - mesto

Spremenjen odnos občanov
do krajevne skupnosti

Pred nedavnim je bil v Tržiču prvi zbor občanov krajevne skupnosti Tržič-mesto. Na zboru so pregledali dosežanje dveletno delo in ugotovili, da je bilo največ podudarka posvečeno urejanju in reševanju komunalnih vprašanj. Medtem ko je bilo na tem področju dosti storjenega, pa je delo krajevne skupnosti »šepalo« pri sodelovanju z občani. Tako krajevna skupnost ni našla skupnega jezika z interesi občanov, ravno tako pa ni uspela najti primerne oblike sodelovanja z različnimi društvi in organizacijami v Tržiču. Kljub naštetim pomanjkljivostim pa je pozitivno to, da se člani krajevne skupnosti zavedajo, da njihovo delo ni bilo tako, kot bi morale biti. Zato je najbrž tudi na mestu ugotovitev, da je ravno iz zavesti o nedejavnosti opaziti

Žirovnica
za dan JLA

Družbenopolitične organizacije z območja krajevne skupnosti Žirovnica so sklenile, da bodo praznovanje 30-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ združile s praznovanjem dneva JLA.

V Žirovnici je letos čutili precejšnjo politično razgibanost. Praznovanje 50-letnice oktobrske revolucije in kasneje dneva republike je zelo lepo uspelo. Proslave dneva republike se je v dvorani TVD Partizan Žirovnica udeležilo okrog 400 domačinov.

Praznovanje dneva JLA in prihoda tovariša Tita na čelo partije bo na petek, 22. decembra, v dvorani gostilne Zelenica, kjer bo po programu družabni večer.

J. V.

kvaliteten premik v prihodnjem delu krajevne skupnosti, ravno tako pa tudi v odnosu občanov do krajevne skupnosti. Občani so na svojem prvem zboru izrazili pripravljenost, da tudi sami pomagajo pri reševanju določenih problemov, ki se pojavljajo v Tržiču, pa naj gre tu za komunalno urejanje mesta, ali pa za asfaltiranje in elektrifikacijo nekaterih mestnih ulic. Na občnem zboru smo slišali, da bodo občani radi volje sodelovali s krajevno skupnostjo s tem, da bodo prispevali prostovoljna denarna sredstva ali pa bodo pomagali s prostovoljnimi deli. S takšno zavzetostjo in pripravljenostjo občanov pa se bo prav gotovo spremenil odnos občanov — krajevna skupnost, vse to pa bo vplivalo, da bodo občani zadovoljni in ponosni na svoj delež pri reševanju določenih vprašanj.

Program dela, ki so ga sprejeli na prvem zboru občanov krajevne skupnosti Tržič — mesto, je precej obširen in že takoj v začetku lahko poudarimo, da bo njegova uresničitev v veliki meri odvisna od višine finančnih sredstev, s katerimi krajevna skupnost razpolaga. Vendar kot vemo, ta sredstva niso kdo ve kako velika, saj je krajevna skupnost iz dotacije občinskega proračuna dobila okoli 4 milijone S din, od prispevkov za uporabo mestnega zemljišča pa 5 milijonov S din. Če sedaj primerjamo program dela za prihodnje dveletno obdobje in pa sredstva, potem lahko smelo trdimo, da višina zbrane denarja prav gotovo ne bo zadoščala za izpolnitev vseh zastavljenih nalog.

Kot že rečeno, je delovni program precej obsežen in

obsega ureditev kopališča in adaptacijo doma družbenih organizacij v Našičevi ulici, izdelavo načrtov za Cankarjevo nabrežje, ureditev igrišča pri vzgojnovarstveni ustanovi, popravilo ograj na mostovih v Tržiču, asfaltiranje in ureditev elektrifikacije v Preski in v ulici heroja Bračiča, ureditev ceste in elektrifikacije proti Lomu in Jelenolu, asfaltiranje ceste od avtobusne postaje v Tržiču do blokov na Cankarjevi cesti, ureditev poti od zdravstvenega doma do šole heroja Grajzerja in ureditev zelenih površin v samem Tržiču.

Vili Guček

Svečanost
ob 30-letnici
prihoda Tita
na čelo
KP

V počastitev 30-letnice prihoda tovariša Tita na čelo komunistične partije je bila v petek, 15. decembra, slavnostna seja predstavnikov občinske skupščine Tržič in družbenopolitičnih organizacij. Uvodni referat o vlogi tovariša Tita v predvojnih dneh, v času NOB in po osvoboditvi je prebral član republiške konference SZDL Franc Kimovec-Ziga. Potem pa so predvajali film Pot miru in prijateljstva o obiskih tovariša Tita po svetu in njegovih prizadevanjih za mir.

vig

O reelekciji direktorjev

V torek, 12. decembra, so razpravljali na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Radovljici o reelekciji direktorjev v občini in o akciji občinske skupščine za gradnjo šol.

Analizirali so zadnjo reelekcijo ter ugotovili, da je bilo v njej veliko pomanjkljivosti. Od 15 razpisanih mest direktorjev so ponovno izvolili trinajst starih, eden je šel v pokoj, eden pa je zbolel. Razpisni pogoji so bili prilagojeni starim direktorjem in tako je razumljivo, da se izobrazba »novih« direktorjev ne ujema z zahtevami delovnega mesta. Od petnajst jih je kar 11 z nižjo izobrazbo (med njimi sta tudi oba nova in to v Kredi Bled in Mesariji Bohinjska Bistrica), trije s srednjo in le eden z višjo šolsko izobrazbo.

V pripravah za novo reelekcijo je predsedstvo podprlo predlog republiškega sveta Zveze sindikatov, da ne bi bilo novih razpisov, če bi delavski svet in občinska

skupščina potrdila starega direktorja, oziroma da v reelekciji ne bi bili zajeti tudi vodilni delavci. Bili so mnenja, da zaključni račun ne bi bil smel biti edini pokazatelj o uspešnosti dela delovne organizacije in tako tudi direktorja (zaradi konjunktura itd.)

Predsedstvo meni, da bi morala biti reelekcija stalni proces, v katerem bi morale sodelovati tudi družbeno politične organizacije in družbena skupnost, vendar pa so najodločneje proti vsaki individualni akciji, do katere je tudi prihajalo.

Predsedstvo je v celoti podprlo akcijo skupščine za gradnjo šol. Pozvali so vse sindikalne podružnice, da o tem sklepajo na svojih sestankih in podpro akcijo v delavskih svetih.

P. C.

Varčujte čas in denar!
Vse v eni prodajalni
MODNA OBLAČILA
Kranj, Cesta JLA 2

- ženske in moške plašče, obleke, hlače, bunde, kostime in drugo konfekcijo iz kvalitetnih domačih in uvoženih tkanin v modnih krojih

- jopice in puloverje iz 100 % volne za šport, službo in dom

- nedrčki, pasovi in stezniki za vse postave in vsak okus

- ženske promenadne in večerne torbice, kovčki in potovalke

ČAS OBDAROVANJA JE TU!

Praktično darilo razveseli vsakogar

Modna oblačila Ljubljana, Rašica Ljubljana,
Galant Ljubljana

Dobitniki plaket, nagrad in priznanj, ki jih je občinska skupščina v Škofji Loki podelila na slavnostni seji, 18. decembra. Od leve proti desni: Andreju Pavlovcu za uspešno delo pri vodenju in urejanju muzeja ter drugih kulturnih manifestacij v okviru občine, Viktorju Sinku za dvajsetletno družbenopolitično delo, Rudiju Jeseničniku za delo v organizaciji ZB, Alojzu Štremfiju za prizadevanje na družbenem in gospodarskem področju v Hotavljah, Polki Stigličevi za tridesetletno delo na kulturnem področju in predstavniku LTH, predsedniku DS Ivanu Frazniku za uspehe podjetja v reformnih prizadevanjih — Foto: F. Perčan

Maja 1968 nova proizvodnja v Runu

Udeležba tujega kapitala, 3,5 milijona notranjnikov letno, proizvodnja za prvo polletje 1968 že prodana

Trgovsko in proizvodno podjetje Runo Tržič, ki izdeluje konfekcijo, otroško obutev in copate, bo začelo maja prihodnje leto z novo proizvodnjo. V novem proizvodnem obratu — v bivših prostorih Zlita — bodo izdelovali tako imenovane notranjke — srednji del podplata, ki je eden izmed sestavnih delov čevlja. Denar za osnovna in obratna sredstva novega proizvodnega oddelka je že zagotovljen in sicer bodo okoli 51 odstotkov sredstev prispevali sami, tovarna obutve Peko Tržič in Gorenjska kreditna banka in hranilnica iz Kranja, okoli 49% sredstev pa bodo dobili tujega kapitala iz Švice. Računajo, da bodo v novem obratu izdelali okoli 3,5 milijona parov natranjnikov na leto, kasneje pa nameravajo ta proizvodni obseg še povečati. V novem obratu bodo zaposlili okoli 55 novih delavcev, predvsem mladine. Skupna investicija za novo proizvodnjo v Runu, ki se bo po novem letu imenoval Trio, znaša 288 milijonov S din.

V tovarni so nam povedali, da bo notranjke kupovala vsa slovenska čevljarska industrija, kasneje pa predvidevajo tudi razširiti tržišče in povečati proizvodnjo. Zanimalo nas je, če bodo svoje nove proizvode tudi kaj izvažali. V Švico bodo izvažali predvsem usnjeno konfekcijo — plašče, sakoje in ženske kostime iz kozjega velurja.

Največji kupec Runove usnjene konfekcije je ljubljanska Nama, Dom Zagreb, Soča Koper in Modni dom v Novi Gorici. Največ otroških čevljev in copat pa prodajo tržiškemu Peku, kranjski Planiki in blagovnicam v Zagrebu in Beogradu.

V trgovskem in proizvodnem podjetju Runo v Tržiču so od lanskega leta povečali proizvodnjo za 73%, v perspektivnem načrtu pa imajo predvideno popolno usmeritev v proizvodnjo. Sicer pa predstavlja danes trgovski del dejavnosti tega podjetja le majhen delež. Poprečni mesečni dohodek na zaposlenega je bil ob koncu novembra letos okoli 900 N din, najnižji osebni dohodek v podjetju pa je 570 N din.

V podjetju imajo zaposlenega čevljarskega tehnika, več pa imajo tudi zaposlenih s srednjo tehniško in srednjo ekonomsko šolo. Ravno sedaj pripravljajo program izobraževanja, v katerem predvidevajo, da bodo stipendirali 2 dijaka na srednji tehniški šoli, kasneje pa nameravajo poslati nekoga tudi na izpopolnjevanje v inozemstvo.

Trenutno imajo zaposlenih 106 delavcev, v delu na domu pa je okoli 60 do 80 žensk, ki ročno šivajo copate.

V Runu so že prejšnji teden izpolnili svoj letni načrt. Lani so dosegli 750 milijonov S din bruto dohodka, letos pa milijardo 50 milijonov S din, prihodnje leto pa računajo, da bodo dosegli milijardo in pol starih din bruto dohodka. Zanimivo je tudi to, da imajo vso proizvodnjo za prvo polletje 1968 že prodano, lahko pa se pohvalijo tudi s tem, da so njihovi kupci dobri plačniki.

Precejšen poudarek dajejo v tržiškem Runu gradnji stanovanj za svoje zaposlene, saj dodele vsako leto okoli 5 milijonov S din kreditov za nakup in gradnjo stanovanj. Poleg tega pa so dali letos 1,3 milijona S din za elektrifikacijo v Bistrici, kolektiv pa je zbral tudi 400.000 S din za pomoč žrtvam izraelske agresije na Bližnjem vzhodu.

Za zaključek pa še zanimiv podatek o tem, da bo švicarska firma, ki financira novo proizvodnjo notranjnikov, dala od svojega dela dohodka 10% sredstev, in sicer 5% za stanovanja delavcem, zaposlenih v Runu, 2% za izobraževanje strokovnih kadrov podjetja in 3% za negospodarske investicije v občini. Takšen korak tujega partnerja je dokaz, da inozemskemu kapitalu ne gre za čimvečji dobiček, temveč je v tem primeru zainteresiran tudi za sam razvoj strokovnosti v podjetju, za boljši standard zaposlenih in konec koncev tudi za razvoj kraja, v katerem bo stekla nova proizvodnja.

J. Podobnik

VIII G.

Na Gorenjskem redna obrt dokaj dobro razvita

Premalo poslovnih prostorov in izrabljeni stroji

V začetku tega meseca je bilo v Kranju posvetovanje gorenjskih obrtnikov, kjer so se pogovarjali o položaju obrtne dejavnosti v Sloveniji in posebej še na Gorenjskem. O prvem delu posvetovanja, ko je vodja službe storitvenih dejavnosti in tajnik sveta za obrt pri republiški gospodarski zbornici Ivan Brumen seznanil obrtnike s stanjem družbene in privatne obrti v naši republiki, smo že pisali. K temu bi dodali le še to, da z naslovom Zaostriti davčno politiko, nismo mislili, da je treba zvišati davčne osnove, ampak da naj se davčna politika zaostrí predvsem pri utajah dohodka, pri »šušmarjih« itd.

Iz poročila kranjskega strokovnega odbora za obrt je razvidno, da je danes v družbenem in zasebnem sektorju obrti na Gorenjskem zaposlenih prek 4500 ljudi in da je redna obrt dokaj dobro razvita. Posebno se je v zadnjem času razmahnila redna obrt v zasebnem sektorju. Vendar pa moramo takoj povedati, da se prav redna obrt na Gorenjskem srečuje z nekaterimi težavami. Tako se je le-ta ponekod ni sistematično razvijala. Posebno pa sta se v zadnjem času razvili tako imenovana »mala« obrt in »šušmarstvo«, ki najbolj ovirata razvoj redne obrti. Zato so na posvetu menili, da bi morali »malo« obrt ukiniti, »šušmarjenje« pa preganjati.

Ena resnih težav na področju redne obrti, tako v družbenem kot v zasebnem sektorju, pa so zastarela in izrabljena delovna sredstva. Prav to danes najbolj zavira modernejšo proizvodnjo, hkrati zvišuje ceno obrtnim storitvam. Podatki kranjskega strokovnega odbora za obrt namreč kažejo, da so stroji pri zasebnikih in tudi v obrtnih podjetjih izrabljeni že več kot do polovice. Zato so se na posvetu obrtniki zavzemali, da bi bilo v prihodnje treba omogočiti

najmanjše kreditov. Sicer pa kaže, da se bo stanje tudi na tem področju kmalu vsaj deloma izboljšalo. Že sedaj ima Sklad za vzajemno pomoč obrtnikov pri Gorenjski kreditni banki 25 milijonov starih dinarjev (člani tega sklada lahko dobijo posojilo za nabavo delovnih sredstev in reprodukcijskega materiala), v kratkem pa bo tudi pri Komunalni banki v Celju na razpolago 25 milijonov starih dinarjev za posojila. Potrebe po kreditih so sicer večje, vendar zaenkrat ni drugih možnosti. Kaže pa, da bodo kmalu sprejeti predpisi za uvedbo hranilno-kreditne službe, za katero se gorenjski obrtniki zelo zanimajo.

V poročilu o delu strokovnega odbora za obrt v Kranju je predsednik odbora na posvetovanju tudi povedal, da danes precej zavirajo delo zasebnih obrtnikov, predvsem pa obrtnih podjetij, slabi prostori. Tako ima več kot polovica obrtnih podjetij poslovne prostore v najemu. Prav to pa jim velikokrat močno zvišuje stroške. Te težave so nastale predvsem zato, ker občinske skupščine prejšnja leta pri sprejemanju urbanističnih načrtov niso posvečale dovolj pozornosti prostorom za obrtne delavnice.

Na posvetu so tudi menili, da bi bilo treba v prihodnje zopet uvesti mojstrske izpite, ker delo v obrti zahteva kvalificirane kadre, ki niso tako ozko specializirani kot v industriji. Precej ugodni pa so podatki, ki kažejo, da je v obrtništvu letos 42 učencev več kot minulo leto.

Ugotovili so tudi, da je strokovni odbor prvo leto, odkar obstoja, uspešno delal, poudarili pa so, da bi v prihodnje moral skrbeti za povezavo obrtnikov v posameznih občinah. Hkrati pa naj bi si prizadeval, da bi bilo boljše sodelovanje z občinskimi skupščinami.

A. Žalar

Milijardo 200 milijonov za obnovo žag

Lesno industrijsko podjetje Bled, ki ima svoje obrate v okolici Bleda, v Bohinju, Mojstrani in Podnartu je v zadnjih letih namenilo precej sredstev rekonstrukciji žagarskih obratov. Tako so zaradi zastarelosti in iztrošenosti modernizirali žago v Bohinjski Bistrici. V ta namen so samo letos porabili nad 152 milijonov S din, celotna rekonstrukcija pa je veljala okoli 352 milijonov S din.

Lani so obnovili tudi žagarski obrat na Rečici pri Bledu in v Podnartu. Modernizacija prvega obrata je veljala 670 milijonov S din. S tem, da so modernizirali svoje žagarske obrate, so si v Lesno industrijskem podjetju Bled izboljšali delovne pogoje, znižali proizvodne stroške in povečali kvaliteto rezanega lesa. Razen tega, da so skoraj v celoti odpravili težakša dela, so skrajšali čas, potreben za razrez hlodovine in vskladičenje desk, skoraj za polovico. To pa je seveda vplivalo na znižanje stroškov pri rezanju in na boljše kvaliteto. Medtem ko so do nedavna prekladali in skladali deske pretežno ročno, pa sedaj opravljajo to delo s stroji. Z novim vi-

ličarjem lahko sedaj vskladišči ves les na prostem in ga tako prepuste naravnemu sušenju, medtem ko les za lastno uporabo še umetno suše. Na žagi v Bohinjski Bistrici izdelujejo pretežno gradbene plošče, medtem ko kvalitetnejše deske izvažajo.

Cepprav so imeli v LIP Bled v začetku letošnjega leta težave pri prodaji in izvozu svojih izdelkov, pa so v drugem polletju povečali vrednost svoje proizvodnje za 8%. Izvozili pa so za 888.000 dolarjev svojih izdelkov, od tega na tržišče s konvertibilno valuto kar za 831.000 dolarjev.

POZOR POTROŠNIKI

PRALNI STROJ

na 12-mesečno odplačevanje takoj,
brez lastne udeležbe in brez porokov

SUPERAUTOMATIC
CASTOR SpA TORINO
RADE KONCAR, ZAGREB

Prodaja:
ELEKTROTEHNA
Ljubljana
KRANJ, Prešernova 9

Pred 10. plenomom centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije

Mladi in zveza komunistov

Januarja bo deseti plenom centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, na katerem bodo razpravljali o mladih v organizaciji zveze komunistov. Razen tega bo v začetku prihodnjega leta tudi kongres zveze mladine Jugoslavije, od katerega lahko pričakujemo, da bo odgovoril na vrsto vprašanj, ki danes tarejo mlade ljudi. O problemih mladine, za katere nekateri menijo, da jim do sedaj zveza komunistov ni posvečala dovolj pozornosti, pa bodo najbrž spregovorili tudi na šestem kongresu zveze komunistov Slovenije in na četrtem kongresu zveze komunistov Jugoslavije.

Ze na jesenskih občinskih konferencah zveze mladine so mladi na Gorenjskem načeli vrsto vprašanj. Tako so precej obširno razpravljali o

vlogi mladega človeka v sistemu samoupravljanja, o oblikovanju osebnosti, o izobraževanju, vzgoji, rekreaciji i.t.d. Če se zamislimo ob vseh teh vprašanjih, potem ugotovimo, da o nekaterih mladi razpravljajo že dlje. Hkrati pa velikokrat slišimo, da se do sedaj zveza komunistov ni dovolj zanimala za želje in probleme mladine. To med drugim potrjujejo tudi razprave na prvih zasedanjih občinskih konferenc ZK, kjer so razen drugih vprašanj poudarjali tudi, da je treba večjo pozornost posvetiti pomlajevanju zveze komunistov.

Ker smo torej pred pomembnimi dogodki oziroma razpravami, ko bodo tako komunisti kot mladi načenjali razna vprašanja, smo se odločili, da bomo tudi na stra-

neh našega časopisa posvetili temu pozornost. Želimo namreč, da bi razprave in mnenja pripomogli k osvetlitvi oziroma razčiščenju nekaterih pojavov, o katerih bodo razpravljali na bližnjem plenumu in kasneje na kongresih.

Za začetek objavljamo nekatere odgovore in mnenja na vprašanja, na katera so radovljiški mladinci odgovarjali v posebni anketi na vikend seminarju v Bohinju. V prihodnje pa bomo skušali v pogovorih, ali kako drugače, z mladimi, s člani zveze komunistov oziroma predstavniki vodstev in drugimi razpravljati tudi o drugih vprašanjih. Hkrati pa želimo, da bi v tej »razpravi« sodelovali z mnenji, vprašanji in nasveti i.t.d. tudi mladi, člani zveze komunistov in drugi.

A. Zalar

»Zlorabljanje zaradi koristi«

Tako je odgovorilo precej radovljiških mladincev na anketno vprašanje o Zvezi komunistov

Pisali smo že o vikend seminarjih, ki jih organizira radovljiški občinski komite Zveze mladine. Na seminarju, ki je bil 19. novembra v Bohinju, je odgovarjalo 47 mladincev na anonimno anketo, v kateri so odkrito razgrnili svoje misli, želje in odnos do življenja.

MLADI IN MLADINSKA ORGANIZACIJA

Zanimivi so njihovi odgovori na vprašanje, kaj mislijo o mladinski organizaciji (med osmimi možnimi odgovori je vsak lahko obkrožil tri). Največ (32) odgovorov pravi, da pričakujejo, da se organizacija bori proti napakam, nepravilnostim in krivicam, ki lahko dolete mlade ljudi. Da naj omogoča uveljavljanje mladih v samoupravnih organih, meni 28 anketirancev, da naj skrbi za kulturni dvig mladine pa 25.

Odgovori pa so še bili: da naj skrbi za šport in zabavo (18), da naj organizira strokovno izobraževanje (12), da naj organizira družbenopolitično izobraževanje (11).

Ustavili bi se pri enajstih odgovorih, kjer mladi pričakujejo, da naj mladinska organizacija skrbi za družbenopolitično izobraževanje. Za to se je izrekla torej manj kot četrtina, in to kljub temu, da so prišli vsi prisotni v Bohinju prav na takšno izobraževanje. Brez dvoma si lahko odgovore razlagamo tako, da mladi ne želijo v tej dejavnosti vsiljevanja, temveč drugačnih oblik dela.

ZA KAJ SE ZANIMAJO?

Cepprav v tej skupini vprašanj ni bilo mogoče dobiti jasnejših odgovorov o tem, za kaj se mladinci zanimajo,

dajejo odgovori na vprašanja, ki govore o tem, kaj mladi berejo, vseeno nekakšno sliko.

27 anketirancev redno bere časopise, 19 pa včasih. Le eden je odgovoril, da jih bere zelo redko, niti enega pa ni, ki časopisov sploh ne bi bral.

Poglejmo še, za kaj se zanimajo mladinci, če sodimo po odgovorih, o tem, kaj berejo največ v časopisih. Za zabavne rubrike se jih je odločilo 25, za tehnične in znanstvene zanimivosti 24, šport 22, družbeno-gospodarska dogajanja 20, zunanjo politiko in kulturna vprašanja 17 ter eden za kroniko.

Pokazalo se je, da mladi zelo radi posežejo tudi po knjigi. 15 jih stalno bere knjige, 32 pa pogosto. Niti enega odgovora ni bilo z ne.

MLADI IN IZOBRAŽEVANJE

Kar 37 si želi nadaljnega izobraževanja »samo« zaradi tega, da bi imeli boljše splošno izobrazbo in le 5 zaradi tega, da bi imeli boljše zaslужek. Velika večina jih posluša v delovni organizaciji, kjer so zaposleni, predavanja (strokovno predavanje 16, družbeno-ekonomsko ali politično 12, kulturno ali vzgojno 15).

Razveseljivo je, da se anketirani mladinci udeležujejo tudi na lastno pobudo predavanj izven podjetja: 24 družbeno ekonomsko-politično, 19 kulturno ali vzgojno in 11 strokovno.

MLADI IN ZVEZA KOMUNISTOV

Ob odnosih mladih do Zveze komunistov oziroma nasprotno je značilno, da jih kar 15 ne ve, če v njihovi

delovni organizaciji ZK sploh deluje, da osnovnih stališč ZK v boju za gospodarsko in družbeno reformo ne pozna 9 oziroma jih 17 pozna le deloma. Kot protutež temu pa je morda še zanimivejša, da je 39 anketirancev potrdilo, da so pripravljeni boriti se za postavljene cilje ZK.

Odgovori kažejo na to, da Zveza komunistov posveča premajhno pozornost mladim, ki ji, kot kažejo, zaupajo in to kljub temu, da imajo tudi resne pomisleke o delu nekaterih njenih članov.

Mladi najbolj obsojajo: »zlorabljanje članstva zaradi osebnih koristi«, »preveč govorjenja, premalo dela«, »preveč nasprotij med dejanji in besedami«, »previsoka članarina«, »nerazumevanje mladih« in »zaposlavljanje starih borcev in revolucionarjev«.

Predsednika občinske konference SZDL Radovljica Jošta Rolca smo prosili, da komentira rezultate ankete, o kateri smo govorili:

»Predvsem mislim, da se močno motimo o mladih. Motimo se, če govorimo da niso zainteresirani. Nasprotno, zelo se zanimajo za vse in celo sami vidijo in povedo, da so premalo razgledani ter nam zamerijo, zakaj za to ne poskrbimo. Razveseljivo je tudi to, da se je pokazalo, da niso proti stari generaciji, kot se pri nas včasih skuša prikazovati... Odgovori so pokazali, čeprav v anketi ni bilo zajeto veliko mladine, da bodo morale organizacije Zveze komunistov v svojem delu bolj upoštevati mlade.«

P. Colnar

Kri — dragoceno zdravilo

Na svečani sobotni podelitvi priznanj 259 krvodajalcem iz kranjske občine so poleg zlatih in srebrnih značk podelili tudi pet diplom krvodajalcem, ki so dali svojo kri dvajsetkrat in več. Diplome so prejeli: Nuša Makuc, Viktor Perne, Franc Stern, Vinko Pogačnik in Jožica Zagar.

Letos je 2651 krvodajalec iz kranjske občine oddal skupaj 703 litre dragocene tekočine. Izmed krvodajalcev jih je kar četrtina starih med osemnajstimi in petindvajsetimi leti.

Od takrat, ko so prvi bolniki dobili transfuzijo krvi, neprestano rastejo potrebe po vedno novih polnih stekleničkah. Z razvojem medicinske znanosti se zdravniki lotevajo najbolj tveganih posegov v človeško telo. Malokdo ve, da se na primer samo pri operaciji srca porabi okoli osem litrov krvi, vsak dan pa kri rešuje življenja porodnicam in novorojenčkom. V zadnjih nekaj letih je Bolnišnica za porodništvo in

ginekologijo v Kranju porabila okoli 800 litrov krvi.

Zadnje čase pa številke kažejo, da se prijave krvodajalcev celo zmanjšujejo. Eden izmed vzrokov bi bil mogoče ta, da ljudje pravzaprav ne vedo, koliko krvi se porabi pri posameznih zdravniških posegih. Velik odziv pa je imela akcija za zbiranje krvi za vietnamske borce. To naj bi dokazovalo, da raje damo kri, če točno vemo, kdo jo bo rabil, da je transfuzijski zavod ne bo le uskladiščil. Z drugimi besedami — krvodajalci in sploh vsi, ki še bodo dali svojo kri, naj bi torej vsaj v grobem vedeli, kje se kri največ porabi. Druga stvar, zaradi katere je tudi veliko »hude krvi«, pa je ta, da morajo kmečki zavarovanci sami plačevati transfuzije krvi, kadar so je potrebni, ne glede na to, da so tudi sami krvodajalci. Splošno mnenje je, da bi morali to — milo rečeno — nerodnost odpraviti.

L. M.

Razumevanje tržiških podjetij

Društvo prijateljev mladine v Trzinu je pred kratkim izvedlo uspešno akcijo za zdravljenje tržiških otrok. Ker pa zdravstveni zavod nima sredstev, ravno tako pa tudi delovne organizacije niso dajale dodatnega prispevka za zdravstveno varstvo, se je društvo prijateljev mladine obrnilo na tržiške delovne organizacije s prošnjo, da bi prispevale potrebna sredstva. Sama akcija je naletela na ugoden odziv pri tržiških delovnih organizacijah in od 6. decembra se 9 tržiških otrok že zdravi na Debelem rtiču. Tako je tovarna obutve Peko prispevala sredstva za zdravljenje treh otrok, Bombažna predilnica in tkalnica za 3 otroke ter ZLIT, krajevna skupnost Trzin — mesto in gradbeno podjetje Trzin, ki so prispevali sredstva za zdravljenje treh otrok.

Omenimo naj še to, da so stroški 21-dnevnega zdravljenja na Debelem rtiču 420 N

din. Zdravijo se predvsem astmatiki, potem otroci, ki so preboleli kakšno hujšo bolezen in pa podhranjeni otroci. Predstavniki društva prijateljev mladine in pa starši so že obiskali otroke na Debelem rtiču. Otroci se na zdravljenju ugodno počutijo in so tržiškim delovnim organizacijam hvaležni, da so jim omogočile zdravljenje.

V Trzinu je še okoli 100 otrok, ki so potrebni zdravljenja, zato si društvo prijateljev mladine prizadeva, da bi vsaj delu otrok, približno dvajsetim, omogočili zdravljenje. Tako so že poslali tržiškimi podjetjem prošnje za denarna sredstva, s katerimi bi lahko med zimskimi šolskimi počitnicami šlo za 10 dni okoli 20 otrok na Debeli rtič. Če bodo tržiške delovne organizacije tudi to pot pokazale ugodno razumevanje kot pri prvi akciji, potem bodo mladi Trzinčani spet lahko šli na zdravljenje.

vig

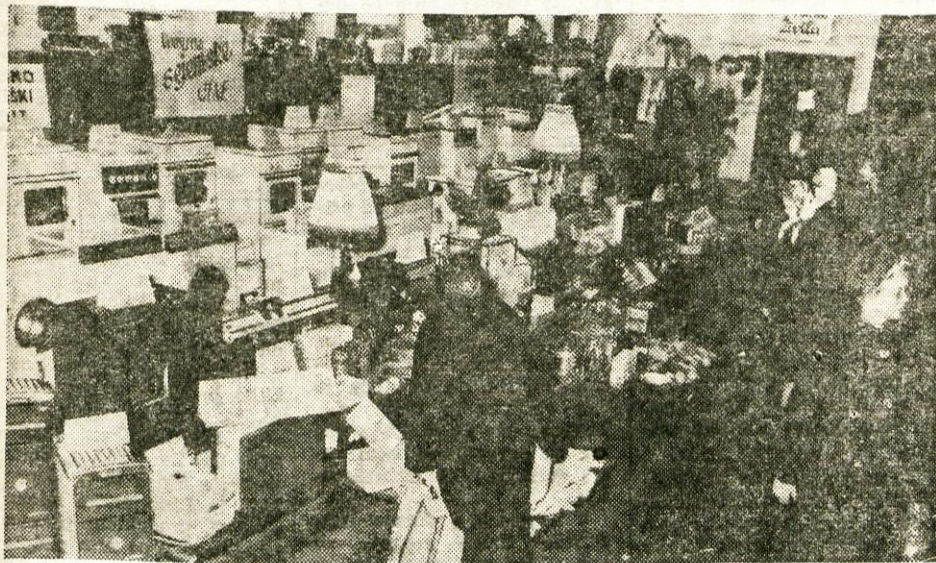
Novoletni sejem v Kranju

Letošnji novoletni sejem v Kranju (od 16. do vštete 26. decembra) je že osmi po vrsti. Tako kot prejšnja leta je tudi letošnji sejem dokaj bogato založen s tekstilom, pleteninami, pohištvo, smučarsko opremo, električnimi in drugimi aparati, nekaterimi prehrabnenimi proizvodi itd. Obiskovalci pogrešajo le proizvajalce čevljev. Za razliko od prejšnjih let namreč letos obiskovalci na sejmu čevljev ne morejo kupiti.

Na sejmu letos sodeluje okrog trideset podjetij oziroma razstavljavcev. Med njimi je tudi več takšnih, ki vsako leto sodelujejo na sejmih v Kranju. Tako v istem prostoru kot lani razstavlja in prodaja razne izdelke Trgovsko podjetje Zarja z Jesenic. Prav tako pa na sejmu tudi letos sodelujejo Murka Lesce, Elita Kranj, Gorenjska oblačilnica, Runo Tržič in Živila Kranj.

Direktor Gorenjskega sejma Lojze Okorn nam je povedal, da že prvi trije sejemski dnevi kažejo, da bo tudi letošnji novoletni sejem uspel. Tako so do ponedeljka (prve tri dni) na sejmu prodali za okrog 55 milijonov starih dinarjev raznega blaga. Vsak dan pa obišče sejem prek pet tisoč obiskovalcev. Letošnji popust na sejmu zaša od 5 do 60 odstotkov.

A. Z.

Nova proizvodna hala Elre v Retečah

Med praznovanjem škofje-loškega občinskega praznika je v soboto, 16. decembra, predsednik občinske skupščine Zdravko Krvina odprl novo proizvodno halo podjetja Elra v Retečah. V njej so uredili novo emajlirnico, ki so jo doslej imeli v Vižmarjih, kar je seveda povzročalo dodatne transportne stroške, pa tudi oprema te emajlirnice ni bila primerna.

Gradbena dela, ki jih je opravilo podjetje Tehnik iz Škofje Loke, so veljala 50 milijonov starih dinarjev, od

tega je podjetje iz lastnih sredstev prispevalo 20 milijonov, za preostali del pa so najeli kredit. Novo emajlirno peč, v vrednosti 32 milijonov, je dobavilo na kredit podjetje Cer iz Čačka. Notranja oprema je delo podjetja Kemooprema iz Trebnjega, inštalacijska dela pa je opravilo podjetje Inštalacije iz Škofje Loke.

Nova proizvodna hala je za podjetje velikega pomena, saj so sedaj lahko združili vso proizvodnjo artiklov za široko potrošnjo na enem

mestu, kar bo znižalo proizvodne stroške in prispevalo k večji proizvodnji in boljši kakovosti.

Podjetje Elra v Škofji Loki pa z novo proizvodno halo v Retečah še ni zaključilo gradnje na tej lokaciji. V prihodnjem letu bodo sicer nakupili predvsem notranjo opremo za že zgrajeno halo, potem pa nameravajo zgraditi še prostore za preselitev transformatorske dejavnosti, ki je sedaj še v starih prostorih v Škofji Loki.

S. Z.

Nova proizvodna hala tovarne Elra iz Škofje Loke, ki so jo odprli v Retečah ob praznovanju občinskega praznika — Foto: F. Perdan

Občni zbor občinskega sindikalnega sveta Kamnik

Sindikat ni samo za izlete in zabave

Prejšnji teden je imel občinski sindikalni svet v Kamniku občni zbor, ki so se ga udeležili tudi delegati iz sindikalnih podružnic kamniških delovnih in družbenih organizacij.

Po izvolitvi organov občnega zbora so najprej pregledali finančno poročilo, potem pa je predsednik občinskega sindikalnega sveta Kamnik Vinko Dobnikar prebral referat o bodočih nalogah sindikata, o njegovi učinkovitosti in enotnosti ter o metodah dela sindikalnih organizacij in vodstev sindikalnih podružnic. V svojem referatu je Vinko Dobnikar poudaril, da se mora sindikat še bolj vključevati v samoupravni proces kot njegov gonilni mehanizem. Pri tem pa ni naloga sindikata, da »zvoni po toči«, temveč da od vsega začetka s svojimi konstruktivnimi predlogi sodeluje pri ustvarjanju pozitivnih stališč. Kadar govorimo o vlogi sindikata, moramo dati poudarek vsebini in pa delovnim metodam, kajti le tako bo imel sindikat večjo vlogo. Pri tem pa moramo vedno upoštevati dejansko družbeno klimo, v kateri si mora sindikat prizadevati za pozitivne spremembe. Tako naj bi sindikat obravnaval vprašanja proizvodnje in organizacije dela, imel socialno in zaščitno funkcijo, ne pa da se njegova dejavnost omeji le na organiziranje raznih praznovanj, izletov, obdarovanj in nakup ozimnice. Vse to pa pomeni, da mora nastopati sindikat pri reševanju omenjenih vprašanj s samostojnimi odločitvami, ki jih mora primerjati s stališči samoupravnih organov delovnih organizacij. Seveda s tem še ni rečeno, da stališča sindikata včasih ne smejo biti nasprotna stališčem samoupravnih organov, toda žal se v takšnih primerih kažejo posledice v obliki raznih represalij. Večkrat je sindikalna dejavnost preveč razdrobljena in ravno zaradi tega prepuščena vplivom posameznikov ali pa samoupravnih organov.

V nadaljevanju svojega izvajanja se je predsednik občinskega sindikalnega sveta Vinko Dobnikar zadržal še na izobraževanju zaposlenih v delovnih organizacijah. Ugotovil je, da je za to obliko izobraževanja v delovnih organizacijah precej zanimanja, posebno za razne izpopolnjevalne tečaje. Pospeševanje izobraževanja delavcev pa je tudi ena izmed glavnih nadaljnjih nalog sindikalnih podružnic in njihovih vodstev.

Ko so delegati občnega zbora ocenjevali dveletno delo občinskega sindikalnega sveta, so ugotovili, da je bil dan precejšen poudarek raznim posvetovanjem, pogovorom in predavanjem, na katerih so obravnavali vprašanja z določenih področij. Občinski sindikalni svet Kamnik je organiziral tudi več seminarjev za člane plenuma ter za predsednike in tajnike sindikalnih podružnic. V svojem dveletnem delu je občinski sindikalni svet razpravljal o delu sindikalnih organizacij in ugotovil, da bi se morale sindikalne podružnice pri svojem delu usmeriti v reševanje vprašanj, ki neposredno vplivajo na gospodarjenje njihove delovne organizacije in razvoj samoupravljanja. V razpravi so delegati obravnavali tudi nekatere pretekle primere prekinitve dela. Pri tem so se spraševali, kje so vzroki. O tem je vrsta različnih mnenj: od tega, da je do prekinitev dela prišlo zaradi slabe informiranosti, pa tudi zaradi nepravilnega dela samoupravnih organov in slabega poslovanja podjetij. Pri tem pa so poudarili, da ravno sindikalne podružnice in druge družbenopolitične organizacije niso bile dovolj aktivne, da bi pravočasno opredelile vzroke, ki so pripeljali do prekinitev dela.

V razpravi je tekla tudi beseda o novem delovnem času. Glavna značilnost razprave o tem vprašanju je ugotovitev, da v Kamniku še nimajo možnosti za prehod na nov delovni čas in da pri odločanju o tem vprašanju ne bi smeli ravnati nepremišljeno in brez poprejšnje preučitve vseh pojavov in posledic, ki jih bo nov delovni čas prinesel.

Na koncu občnega zbora so izvolili nove člane organov občinskega sindikalnega sveta in sprejeli sklep, da bodo zaradi večje aktivnosti in boljšega pregleda nad posameznimi področji ustanovili pri občinskem sindikalnem svetu stalne strokovne komisije.

V. Guček

Oglas v Glasu - zanesljiv uspeh

Pevci kranjske gimnazije na Češkoslovaško

V petek, 15. decembra, je 70-članski mešani pevski zbor kranjske gimnazije vrnil obisk pevskega zboru jeseniških srednjih šol, ki je konec prejšnjega meseca gostoval v Kranju. Pod vodstvom dirigenta Matevža Fabjana je zbor v dvorani Čufarjevega gledališča na Jesenicah izvedel poldrugo uro trajajoč samostojni koncert. Z nekoliko krajšim sporedom je v nedeljo popoldne koncertiral tudi v Podnartu skupno z domačim mladinskim zborom.

Za mladinski gimnazijski zbor lahko rečemo, da je med najboljšimi mladinskimi mešanimi zbori. Že nekaj let dobiva visoka priznanja poslušalcev in glasbenih strokovnjakov. Največje priznanje pa je prejel vsekakor letos, ko je v ostri konkurenci na republiškem mladinskem pevskem festivalu v Celju osvojil odlično prvo mesto med mešanimi zbori. Njihova visoka uvrstitev pa ni ostala brez odmeva. Tako je ob tej priliki dirigent deklškega zboru iz Karlovih Varov povabil kranjske pevce in pevce, da obiščejo Češkoslovaško. Zbor je povabilo sprejel in upa, da jim bo sredi prihodnjega leta uspelo uresničiti ta dogovor, ki bo, mimogrede rečeno, za vse člane velik dogodek in nedvomno pomembno priznanje.

Za petkov nastop je zbor pripravil 15 skladb, v glavnem iz domače glasbene literature. Koncert ni bil tradicionalno razdeljen na narodne in umetne pesmi, niti ni dal kronološkega pregleda glede na nastanek skladb. To je dalo celotni prireditvi izraz večje pestrosti in živahnosti ter je mnogo bolj navdušilo poslušalce.

Izmed renesančnih glasbenih del je zbor uvrstil v svoj program Gallusovo Ecce quomodo moritur iustus in Ovos omnes skladatelja O. Vecchija. Med umetnimi in narodnimi skladbami bi omenil z bogato zvočnostjo in zanesljivostjo zlasti v spodnjih registrih izvedeno Luna sije. Nadalje so se odlikovale Sanje Emila Ulage in Naša zastava Radovana Gobca. Posebnost

tega nastopa pa sta predstavljali dalmatinski A ča skladatelj Rada Simoniti in morda najboljše zapeta narodna Farandole moj.

Morda še nekaj besed o izvedbi koncerta. Razen zanesljivih vstopov, precizne dikcije in nevsiljivega ritma je presenečala skladnost in povezanost med posameznimi glasovi. Dirigentu je v polni meri uspelo ustvariti homogeno celoto, ki je našla svoj najmočnejši izraz v bogati glasovni zlitosti. »Tako glasovno zlitost na Jesenicah težko slišimo,« je o jeseniškem nastopu dejal tamkajšnji kulturni delavec Polde Ulaga. »Interpretacijsko je dirigent napravil več, kot bi lahko pričakovali od profesorja glasbe na gimnaziji. Najbolj razveseljivo pa je, da je program tako skrbno in pestro izbral. Za Jesenice je bil koncert toliko prijetnejše doživetje, ker že nekaj let obstaja pri nas enak srednješolski zbor, ki ga vodi prof. Janko Pribošič, in je zato izmenjava obiskov toliko pomembnejša. Žal pa dvorana ni bila zasedena, morda po krivdi propagande.«

Koncert kranjskega gimnazijskega zboru pa ni pomemben samo z umetniškega stališča. Pomemben je zlasti zato, ker zgovorno priča, da je mogoče z razumevanjem vodstva šole, prizadevnostjo in trudom vseh članov ter končno s sposobnim pevovodjo marsikaj doseči. V Kranju je poleg Prešernovega zboru trenutno edina tovrstna glasbena skupina, ki je sposobna ne le »odpreti« svoj program, ampak ga tudi »zapeti« in to kljub vsakoletnemu me-

njanju članov ter številnim vozačem. Gimnazijski zbor je zato lahko vsem kranjskim srednjim šolam zgled koristnega udejstvovanja mladine v izvenšolski dejavnosti.

V nedeljo, 17. decembra, pa se je kranjski zbor predstavil še poslušalcem v Podnartu. Kot pravijo pevci sami je bil ta koncert mnogo boljši kot na Jesenicah, tako da je bil videti prvi nastop kot generalka za drugo. Medtem ko so bili ženski glasovi, predvsem soprani, na prvem koncertu intonacijsko nečisti, so se na drugem popolnoma izenačili z moškimi. Tudi trema, ki je na Jesenicah spremljala prvi del nastopa, v Podnartu sploh ni bilo opaziti.

Kot smo že omenili, je v Podnartu nastopil tudi domači 23-članski mladinski mešani pevski zbor, ki ga ravno tako vodi prof. Matevž Fabjan. V radovljiški občini je znan, saj redno nastopa na raznih proslavah in prireditvah glasbenega značaja. Med njegove pomembnejše nastope sodijo gostovanje v Šent Janžu na Koroškem, na Primorskem in v Beli krajini.

Za svoj nastop je pripravil 10 skladb, v glavnem narodnih. Prikazal je izvrstno pevsko tehniko, izkazali pa so se tudi solisti. Glede na dokaj dobro pevsko kulturo bi zbor v prihodnje zmožni tudi zahtevnejši program. Mogoče je izvenela zadnja točka koncerta, ko sta oba zboru združeno zapela Zdravljico. Ta koncert je bil dobro obiskan, kar je nedvomno zasluga DPD Svoboda iz Podnarta, ki je organizirala to glasbeno prireditev.

Predvidoma bo gimnazijski zbor pripravil samostojni koncert v Kranju v prvi polovici januarja. Na njem bo sodeloval tudi podnartski zbor. O tem bomo še poročali. Dušan Stanjko

Normalnejši priliv sredstev za izobraževanje v Kamniku

Na dnevnem redu zadnje seje občinske skupščine Kamnik so odborniki imeli tudi poročilo temeljne izobraževalne skupnosti in razpravo o financiranju šol druge stopnje. Pri tem so ugotovili, da dohodki za delovanje temeljne izobraževalne skupnosti v Kamniku pritekajo po predvidevanjih in zato računajo, da bo finančni načrt dohodkov in izdatkov v celoti ureden. Zaradi normalnejšega pritekanja sredstev za temeljno izobraževanje so odborniki sklenili sprostiti sredstva iz obvezne 3-odstotne omejitve, ki so jo sprejeli za prvo polletje.

Dohodki temeljne izobraževalne skupnosti so v devetih mesecih letos večji za 3,8 odstotka. Vendar pa opazajo zastoj pri dohodkih od prispevkov iz delovnega razmerja. Zaradi ureditve financiranja prevoza otrok v šolo in financiranja prosvetno-pedagoške službe se je letni plan sredstev, namenjenih za vzgojo in izobraževanje, moral povečati, do sedaj pa je bilo realiziranih 84,9% dohodkov, kar je za 1,6% več kot je predvideval letni načrt dohodkov za izobraževanje.

V razpravi o financiranju šolstva druge stopnje so kamniški odborniki predlagali, naj bi republika z zakonom predpisala obvezni 1 odstotek prispevka od bruto osebnih dohodkov. Za takšno stališče so se zavzeli predvsem zato, ker se je pokazalo, da priporočilo republiške skupščine delovnim or-

ganizacijam za zbiranje tega prispevka ni bilo preveč učinkovito oziroma se delovne organizacije niso dosti ravnale po njem. Odborniki kamniške občinske skupščine so tudi sklenili, naj bi sredstva za financiranje drugostopenjskega šolstva zbirali v republiškem merilu, to pa zato, ker se tako zbran denar po občinah ne more racionalno uporabljati.

Skupščina občine Kamnik bo letos v okviru 1% od bruto osebnih dohodkov zbrala 76 milijonov S din. Do sedaj imajo z delovnimi organizacijami v kamniški občini podpisane pogodbe za 67 milijonov 992.500 S din, ostanek do 76 milijonov pa bodo morali kriti iz občinskega proračuna. Do konca letošnjega septembra vrsta kamniških del. organizacij še ni podpisala pogodb za odvajanje 1% prispevka za financiranje drugostopenjskega šolstva, nekatere organizacije pa so do sedaj poravnale le majhen odstotek svojih obveznosti. Tako je Titan prispeval le 33,3% predpisane obveznosti, Projekt Kranj 33,8%, SGP Graditelj 50,3%, obrtno podjetje Sloga 50%, Alprem 50% in Ljubljanske mlekarne 58% predvidene obveznosti. Pogodbe pa niso podpisane z Menino, Uslogo, Koteksom-Tobusom iz Ljubljane, Prehrano Ljubljana, Tobakom Ljubljana, z Visom z Visa, Vipavo iz Vipave, veterinarskim zavodom Kamnik ter s Kozorogom Kamnik.

V. Guček

Škofja Loka

Poživili bodo kulturno-prosvetno dejavnost

Pred leti je bila kulturno-prosvetna dejavnost na škofjeloškem področju zelo živahna. Zadnje čase pa je delovanje posameznih društev, v občini jih je okoli 20, začelo pojemati, ponekod pa je povsem zamrlo. Zato je svet za kulturo in telesno vzgojo pri občinski skupščini v zadnjem mesecu sklenil poživiti to dejavnost. Sklical je več sestankov s kulturno-prosvetnimi delavci, v četrtek pa je bil občni zbor zveze kulturno-prosvetnih organizacij, ki je doslej obstajala le na papirju.

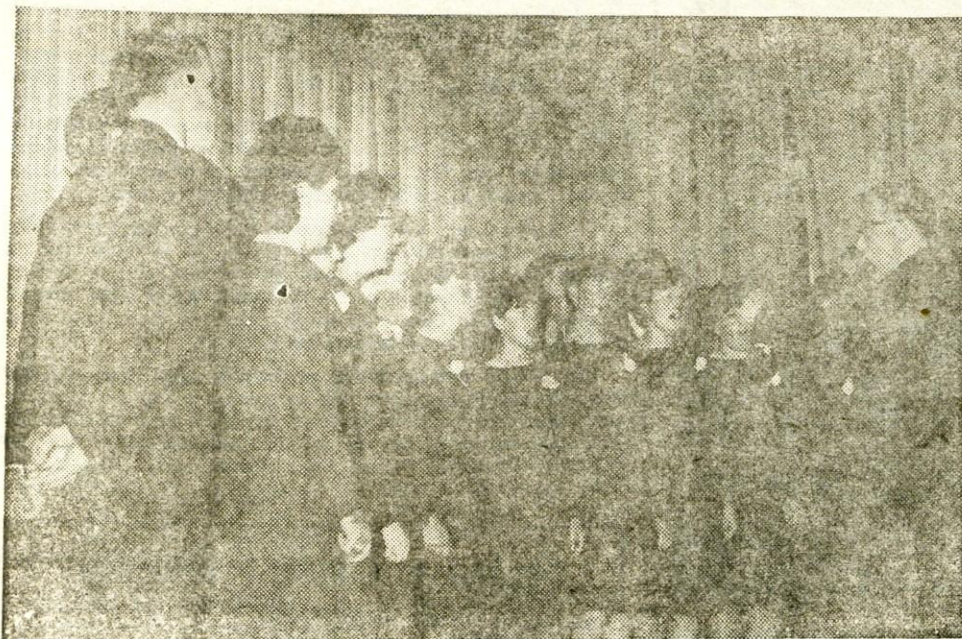
Udeleženci zboru so poudarili, da je glavni vzrok sedanjemu mrtvilu v kulturno-prosvetnem življenju v škofjeloški občini pomanjkanje finančnih sredstev in premalo volje za amatersko delo. Letos je bilo za vso kulturno-prosvetno dejavnost v občini na razpolago le 3 milijone starih dinarjev. To pa ne zadošča niti za najnujnejše potrebe društev v občini. Najbolj pereči problem so domovi, ki so ponekod že močno

dotrajani, društva pa jih zato, ker nimajo na razpolago potrebnega denarja, ne morejo obnoviti.

Na občnem zboru so izvolili novo predsedstvo občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij, za predsednika pa Petra Finžgarja. Poudarili so, naj bo ena glavnih nalog novega predsedstva poživiti delo in povezanost med društvi in jim predvsem strokovno pomagati.

S. Z.

Očiščene morske ribe
v prodajalni
Žvita
pri nebotičniku

Mladinski pevski zbor iz Podnarta pod vodstvom Matevža Fabjana

Antiapokalipsa v slikah in plastikah

Zapiski z razstave likovnih del na temo revolucije v galeriji Loškega muzeja

Dokaj živo je bilo pred dnevi v galeriji na starem, v sneg in mraz zavitem loškem gradu. Množica ljudi je napolnila sicer razsežen razstaveni prostor. »Več kot 160 jih je,« sem mimogrede ujel pripombo uslužbenca muzeja, sedemdesetletnega Evgena Burdycha, ki vodi statistiko o številu obiskovalcev na razstavah. Največ je bilo domačinov, škofovskih ljubiteljev likovne umetnosti, seveda pa ni manjkalo tudi drugih, zlasti umetnikov, ki so prišli od vsepovsod, da si ogledajo dela svojih stanovskih tovarišev, slikarjev Ive Šubica in Maksima Sedeja ml. ter kiparja Janeza Boljke.

Spretni nagovor je imel direktor Loškega muzeja Andrej Pavlovec, ki je v kratkem orisal pomen razstave, prirejane na čast občinskemu prazniku in 50-letnice oktorske revolucije. Potlej je predsednik občinske skupščine Škofja Loka Zdravko Krvinu pozdravil vse navzoče in odprl razstavo.

Ceprav razstava nosi naslov likovna dela na temo revolucije, je že na prvi pogled očitna precejšnja razlika med umetninami vseh treh razstavljalcev. To ne velja samo za razliko v načinu likovnega izražanja — Janez Boljka je kipar, Ive Šubica in Maksim Sedej ml. pa slikarja — ampak tudi za izbiro motivov, da ne govorimo o različni tehniki obeh slikarjev. Omenjene značilnosti nikakor ne razbijajo celovitosti razstave, a vendar prisilijo opazovalca, da začne dela primerjati, jih ocenjevati in se opredeljevati za tega ali onega umetnika.

Ive Šubica, slikar iz Poljanske doline, je v galeriji razbesil 16 svojih del. Umetnik na njih z dobršno mero osebnosti prizadeti, oplemenitene

z znanjem zrelega, izgrajenega likovnika, oživlja dogodke in prizore, ki jih je pred četrto stoletja kot borec Cankarjeve in Tomšičeve brigade sam doživljal ali srečaval. Vsaka slika zase je nekakšna likovna črtica, na platno (ali lesniti) prenešana epizoda iz najtežjih časov avtorjevega življenja. Koliko osebne tragike, gneva, obupa in samopremagovanja veje iz obrazov na platnu, iz obrazov ljudi, na silo pahnenih v tok dogodkov, ki danes že predstavljajo eno izmed najbolj mračnih strani človekove zgodovine! Partizan in slikar sta se združila v teh delih, prvi je oplajal drugega, drugi je črpal iz zakladnice spominov prvega. In slike pripovedujejo, opominjajo. Vsak lik zase, čeprav postavljen konkretno v čas NOB in zato v nekem smislu časovno omejen, pa se zdi kot bi bil opomin krvi in osvajanj želnim avanturistom, ki že zopet rožljajo z orožjem.

Najmlajši izmed umetniške trojke slikar Maksim Sedej ml. se ne naslanja več na motive iz naše revolucije. V kratkem bi lahko zanj rekli, da je po tematski širši in sodobnejši od Šubica, zato pa je v njegovih slikah najti manj intimne prizadetosti. Kot umetnik novejša generacije je očitno bolj dovzeten za sodobne probleme sveta, ki trepetajo pod pezo atomske nevarnosti in množičnega uničenja. Na Sedejevih slikah bi zamažali iskali zapisa nekega drobnega dogodka, splošnejši je, poln simbolike in zato mnogim težje razumljiv. Prav zato pa pušča opazovalcu več svobode v tolmačenju svojih del, kar je pravo nasprotje Šubičevih slik. Obrisi bojujočih

se armad na nekaterih Sedejevih umetninah — mar ni to spomin iz daljine (in manj daljine) preteklosti kakor tudi odsev sedanosti, ki ji v bližnji prihodnosti še ni videti konca?

Janez Boljka je tretji, ki razstavlja svoja dela v galeriji Loškega muzeja. Bili bi v zmoti, če bi trdili, da se loči od Šubica in Sedeja samo po tem, ker je kipar. Loči se tudi po povsem svojstvenem načinu umetniškega izražanja. S tem imam v mislih zlasti tisti del razstavljenih plastik, ki spadajo v ciklus del s skupnim naslovom Nikoli več orožja. To so plastike, sestavljene iz odvrženega orožja, iz delov starih pušk in zavrženih bajonetov. Kovinska hladnost železa, zavarjenega v plastike grotesknih oblik, s svojo jekleno brezosebnostjo v hipu prevzame obiskovalca. »Postavil bi to v avlo ameriškega Pentagona — v porog generalom, ki vodijo pomor vietnamskega naroda!« je izjavil nekdo poleg mene, ko sva stala pred veliko plastiko sredi galerije. Malce sarkazma se skriva v tem stavku, nedvomno. Toda izraža točno tisto, kar se porodi človeku v glavi ob pogledu na Boljkove stvaritve. Le-te so opredmetenje pojmov, ki jim pravimo sovraštvo, maščevanje, uničenje, propad — hladen porog nasilju in orožju so. Kje so ljudje, nekdanji lastniki in nosilci teh bajonetov in pušk? Zbežali so ali pa gnijejo že četrto stoletja v zemlji, pozabljeni, osovraženi. Plastike pa kot bi govorile še živim »jastrebovom«, »Vrni se domov, vaši topovi so prav tako nemočni, prav tako nekoristni!« Tudi orožje lahko govori na dva načina.

I. Guzelj

»Mačeha in pastorka« v Škofji Loki

Prejšnji teden so igrali v Loškem gledališču igro za otroke Kristine Brenkove Mačeha in pastorka. To je bila prva letošnja premiera v Loškem gledališču in režiserka Poldka Stigličeva jo je primerno postavila v december ter razveselila mlade in stare gledalce. Uprizoritev je izredno uspela, mladi in starejši igralci so se zlili v zelo ubrano celoto. Starejša igralca, ki sta postavila v Loki že celo galerijo uspešnih likov: Rozi Carmanova kot mačeha in Lojze Novinc kot Jure sta ob sodelovanju Francke Finžgarjeve (Sončna žena) uspelo uvedla mlade, ki so tako rekoč prvič stopili na oder. To so bili: Marjanka Vodopivec, Marjanka Puhar, Marjan Trdina, Marko Sušnik in Eta Godnar. Domiselno in uspelo sceno iz sicer starih kulis je pripravil star, nemoren sodelavec Loškega gledališča Franc Finžgar.

Tako nam Poldka Stigličeva neutrudno že trideset let igra in režira in prav z odrskih desk jo vsi dobro poznamo. Z režijami mladinskih del uvaža mlade igralce in gledalce, ki pa na žalost kasneje začetijo praznino, ker drugi režiserji ne utegnejo ali ne morejo pripraviti tudi kakšne predstave za odrasle. Tako je ostala lani Poldka edina, ki je pripravila vsaj eno predstavo v Loškem gledališču in upajmo, da letos ne bo ostala sama. Za svoje tridesetletno neumorno delo na odrskih deskah bo Poldka Stigličeva prejela občinskem prazniku občine Škofja Loka občinsko plaketo, seveda ji to priznanje še zdaleč ne bo poplačalo nešteti ur, ki jih je prebila na deskah loškega odra, pač pa jo bo prevelo s še večjim optimizmom in ji dalo novih moči pri vse težjem delu na odru.

Janko Krek

Pred novo sezono uprizoritev v radovljiški občini

Gledališki spored za leto 1968

Po uspešnem zaključku gledališke sezone v letu 1967 — zadnja prireditev je bila v soboto, 9. decembra, na Bledu in v ponedeljek, 11. decembra, v Radovljici — je zveza kulturno-prosvetnih organizacij v sodelovanju z občinskim sindikalnim svetom pripravila nov spored gledaliških gostovanj za leto 1968. Z vodstvi gledališč so se sporazumeli, da bo v prihodnjem letu v Radovljici kot tudi na Bledu po osem gledaliških uprizoritev, v Kropi pa nekaj manj. Poleg tega pa bodo posebej za mladino pripravili najmanj deset mladinskih predstav.

Od ponedeljka, 18. decembra, dalje se je začela v radovljiški občini akcija za vpis rednih abonementov, ki se bodo zavezali ogledati vse predstave abonmajskega sporeda. Takih obiskovalcev je bilo že letos zelo veliko, tako da so bile dvorane vedno dobro zasedene. Za abonente daje prireditelj 20 % popusta, medtem ko bo za delovne organizacije, ki bodo prispevale sredstva za ta namen v poseben sklad, veljala ekonomska cena vstopnice.

Zanimanje za letošnji oziroma za prihodnji spored je med občani radovljiške občine že sedaj veliko. Ker so bili s preteklim programom zadovoljni, so se nekateri vpisali v abonma še preden so prireditelj objavili spored in razpisali abonma. V letu 1968 bodo obiskovalci prireditev v Radovljici in na Bledu lahko videli po štiri predstave Mestnega gledališča ljubljanskega, po dve predstavi Drame in po eno opero in predstavo jeseniškega gledališča. Igralski žanr je povečini komedijski in dramski, le manjši del se bo nanašal na glasbenega. Tematika uprizorjenih del bo večinoma sodobna in aktualna, izbrana iz sodobnega aktualnega repertoarja evropske in domače dramske ustvarjalnosti. Nekaj del pa bo vzetih iz klasične zakladnice literature. Izvirno domačo ustvarjalnost bo zastopala Remčeva Delavnica oblakov ter Levstik — Grinova Kastelka. Iz klasičnega repertoarja bodo na vrsti Hamlet, Elektra in opera Don Pasquale pa morabititi še kaj. Sodobne probleme medčloveških odnosov ali bližnjo preteklost pa bodo obravnavala dela kot so Pinterjeva Vrtnitev, Mikelnova 2 x 2 = 5 (samo na Bledu), Veter v vejah Sasafraza (samo v Radovljici) in druge.

Za financiranje navedenega programa so v Radovljici pri zvezi kulturnih organizacij že ustanovili poseben sklad, v katerega bodo zbirali dopolnilna sredstva za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Vanj bodo prispevale delovne organizacije, občinska skupščina in republiški sklad. Z akcijo so že pričeli. Obiskali bodo vse delovne organizacije v občini in z njimi sklenili posebne pogodbe o prispevkih. J. B.

Še do konca tega tedna razstavljata svoje izdelke iz keramike Marija Bajec in Majda Kumar. Razstava je v spodnjih prostorih Prešernove hiše

Jugoslovanski vojni film

Rojstna letnica jugoslovanske kinematografije sega v obdobje med obema vojnama. Vendar so filmi, ki so jih tedaj posneli zvečinoma ne-pomembni, da začetek naše kinematografije postavljamo v leto 1947, ko je Vjekoslav Afrić posnel igrani film Slavica. Film je govoril o pravkar preteklih dogodkih, o NOB. Poslej so se vrstili filmi na to temo drug za drugim in vse do danes, se pravi v dvajsetih letih, smo v Jugoslaviji na temo vojne in revolucije posneli 81 filmov. V tem času je bilo v naših atelejih v celoti posnetih okoli 280 celovečernih filmov. Preprost račun nam pokaže, da je vsak tretji posneti film posvečen vojni tematiki.

Sicer pa bi število bilo veliko večje, če bi upoštevali prav vse, kar je bilo v dvajsetih letih posnetega na filmski trak o dogodkih v zadnji vojni. Nihče ne ve točno, koliko je v arhivih kratkometražnih filmov. Brez dvoma je to število izredno veliko, tako da lahko trdimo, da je bila ta tema najpogostejši vzgib filmskim ustvarjalcem.

Poleg omenjene Slavice je leto dni kasneje nastal slovenski film Na svoji zemlji. V začetke, bi lahko prišteli tudi sovjetsko-jugoslovanski film V gorah Jugoslavije, ki so ga leto poprej posneli pri nas v sodelovanju z našimi sovjetskimi filmskimi delavci. Tudi ta film je opisoval dogodek iz NOB pri nas. Pomemben je predvsem zaradi tega, ker so pri njem sodelovali nekateri filmski delavci, ki so pozneje tudi posneli prvi domači film. Tako danes omenjamo to sovjetsko-jugoslovansko koprodukcijo bolj zaradi prvega srečanja poznejših snemalcev, režiserjev in scenaristov našega filma, kot zaradi kvalitetne pomembnosti.

Če bi spremljali našo filmsko proizvodnjo od leta 1947 dalje, bi lahko ugotovili, da se je okolje, v katerega so režiserji postavljali svoje zgodbe o borbah za osvoboditev naše dežele v zadnji vojni, spreminjalo. Leta 1951 je že nastal prvi film, v katerem lahko sledimo zgodbi o aktivistih v mestu, ki so pomagali borcev v gozdovih. Vojna tematika v mestnem ambientu se odslej vseskozi ponavlja.

Izredno zanimiv je tudi pojav akcijskega filma. Najvidnejši predstavnik te filmske zvrsti v jugoslovanskem filmu je Žika Mitrović. Ta je posnel celo vrsto filmov. Spomnimo se le na nekatere: Ešalon dr. M., Kapetan Leši, Signali nad mestom.

Množicam, splošnim posnetkom jurišnih napadov, streljanju vseprek in pirotehniko se je kamera oddaljila in pričela snemati detajle. Izbirala je le nekaj vojakov, da bi odkrila njihove

psihološke dileme. Pojavila se je neka vrsta komorne psihodrame s poudarkom na vojni. Razrešiti je skušala psihološke in moralne probleme človeka v posebnem okolju, v vojni. Nastali so filmi: Skozi vejevje v nebo, Edini izhod, Sam itd.

Meje v katerih so se gibali ljudje v naših filmih na to temo, so se razširile in 1960 se pojavi film Deveti krog Franceta Stiglica. Sem lahko prištejemo Pretnarjev film Pet minut raja ter prav tako Stigličev Balado o trobenti in oblaku.

Sledijo »veliki« filmi. Veliki po obsegu bojišč, uporabi filmskega traku, številu igralcev in statistik, ter uporabljeni vojni tehniki. Leta 1962 posname Veljko Bulajić Kozaro. Leta 1963 pa Fadil Hadžić Desant na Drvar.

V istem času, pa tudi že prej, vendar ne tako zelo pogosto, se pojavijo filmske komedije. Žorž Skrigin posname 1962 Mačka pod čeladom. Tudi France Stiglic posname film v tej zvrsti. Iz Pule se je leta 1964 vrnil z nagradami za svoj film Ne joči, Peter. Branko Bauer posname tedaj tudi Nikoletina Bursaća.

Nekaj vedrine in sproščenosti obravnavanja vojne teme v našem filmu pa zasledimo tudi pri Puriši Djordjeviću. Pravzaprav je v vseh njegovih filmih (Dekle, Sen, Jutro) toliko vedrine, kolikor jo je lahko skupno z žalostjo, pesmijo, ponosom in ironijo.

Če zdaj potegnemo črto pod tem kronološkim pregledom jugoslovanskega vojnega filma, lahko zapišemo, da se je ta tematika srečevala z vsemi zvrstmi. Nastajali so celo »westerni« in zadnji, uspešen s komercialnega vidika, se lahko postavi ob rob najuspešnejšim akcijskim filmom zahodne kinematografije. V mislih imamo film Hajrudina Krvavca — Diverzanti.

Veliko je režiserjev, ki so posneli enega, pa celo več takšnih filmov. Med zadnjimi je Puriša Djordjević. Ta je spregovoril o zadnji vojni drugače kot njegovi predhodniki. Njegovi junaki niso popolni, niso heroji, niso posebljenosti poštenosti v človeku. Ljudje so, čisto navadni, preprosti, z vsemi senčnimi platmi, ki so pričujoče v slehernem človeku.

Zdaj snema Veljko Bulajić na Neretvi. Jane Kavčič je posnel pri nas, v Sloveniji Nevidni bataljon. Tudi po nekaterih drugih filmskih atelejih se pripravljajo novi filmi, ki še vedno govore o NOB.

P. Djordjević je letos na festivalu v Puli dejal: »Brez dvoma bom filme iz tega obdobja še snemal. V tistih letih, letih revolucije, sem doživel marsikaj in marsikaj tudi spoznal. Rad

bi še veliko povedal o vsem, kar se je zgodilo takrat.«

Tako pravi Djordjević. Kaže torej, da bo število filmov v tej zvrsti še veliko večje. Nekako poseben je ta naš jugoslovanski vojni film in če primerjamo našo kinematografijo z drugimi nacionalnimi kinematografijami v svetu, potem lahko ugotovimo, da gre za povsem samosvoji primer.

Filmov, kakršni so filmi Djordjevića, doslej nismo poznali. Ne pri nas in tudi ne v tujini. Enkratni, samosvoji in novi se nam zde. Plod dvajsetletnega dela so, rezultat uspešnih in neuspešnih poizkusov prenesti drobce naše polpretekle zgodovine na filmsko platno. Tako samonikel rezultat, da lahko rečemo jugoslovanski vojni film, pa imamo v mislih film, ki bi ne mogel nastati nikjer drugje kot samo pri nas.

—B. Sprajc

Prizor iz igranega celovečernega filma Žorža Skrigina z naslovom Koraki skozi megle

Ocena — Ocena — Ocena — Ocena

PROTEST — Režija: Fadil Hadžić — Glavna vloga: Bekim Fehmiu

Fadil Hadžić, avtor številnih jugoslovanskih filmov, je posnel letos z avtorsko skupino Most v sodelovanju z ljubljansko Vibo film, za katerega je napisal sam scenarij in ki ga je sam tudi režiral.

Če na kratko pregledamo celoten Hadžićev opus, lahko ugotovimo, da se je doslej pojavljal predvsem kot režiser filmov z vojno tematiko. Najvidnejši je njegov film Desant na Drvar. Tudi se je Hadžić pojavljal vse doslej kot pisec. Napisal je nekaj gledaliških del, sodeloval pri nekaterih časnikih in bil med ustanovitelji zagrebškega mesečnika Filmska kultura. Sodeloval je tudi pri zagrebški televiziji in napisal scenarije za nekatere oddaje.

Vsekakor je Hadžić avtor, ki pozna tako gledališče kot

film, ki ve za prenekatere značilnosti prvega in drugega medija. Skoraj bi lahko rekli, da mu je gledališče bližje, da njegovo dramaturgijsko bolj pozna.

V svojem zadnjem filmu je Hadžić posegel tematsko na zanj popolnoma novo področje. Sodobna tematika, problem, ki je prisoten v prenekatem našem človeku, in retrospektiven način prikazovanja zgodbe o njegovem junaku so značilnosti, ki jih pri Hadžiću doslej nismo srečali.

Kaj vznemirja avtorja tega filma? Pomemben, zanimiv in obravnavanja vreden se mu zdi človek, ki skuša v sistemu samoupravljanja uveljavljati ne le svoje pravice, temveč pravice vseh tistih, ki so mu zaupali in poverili dolžnost, da predstavlja njihove interese. Vendar njegov

junak naleti na ovire! Tako zelo se angažira v boju za uveljavljanje samoupravnih pravic kot jih on sam in pravilno razume, da postane njegovo življenje le še boj za uveljavitev teh pravic. Neuspehi zarežejo brazdo v njegovo življenje. Vse, kar doživi, pusti temno sled na njem in nazadnje si kot izhod izbere smrt.

Protest je brez dvoma kritični družbeno-angažirani film. Med filmi, ki so jih doslej posneli in ki so posegali na to področje, zavzema posebno mesto. Med vsemi problem najbolj dosledno obravnava. Tudi človek, najpomembnejši člen v tej verigi, ga zanima. Blizu mu je svet samoupravljalca in predvsem človeka.

Lahko bi Hadžiću očitali skonstruiranost njegove zgodbe. Ne moremo ga vključiti med tiste jugoslovanske avtorje, ki so s svojimi deli zapisali naš film med najpomembnejše kinematografije v zadnjih dveh letih.

V filmskem izrazu ostaja Hadžić konvencionalen, preprost, tak kakršen je bil vse doslej. In če smo na začetku napisali, da gledališče bolj pozna, potem lahko še zapišemo, da bi njegovo »zgodbo« o samoupravljalcu s tragičnim koncem« gledali lahko tudi v gledališču prav tako kot gledamo film.

V Protestu igra Bekim Fehmiu, igralec, ki je zaslovel z vlogo v Petrovićevih Zbiralcih perja. Tudi v tem filmu je svojo nalogo odlično opravil. Oba, Hadžić in Fehmiu, sta na festivalu avtorskega filma letos v Bergamu prejela nagradi.

—š

Danes pišemo o jugoslovanskem vojnem filmu. Pišemo, da filmski avtorji še vedno snemajo filme s to tematiko in da jih bodo prav gotovo še dolgo snemali.

Med tistimi, ki prav zdaj snemajo filme, je tudi režiser Veljko Bulajić. V Gornjem Vakufu, kjer je njegova filmska ekipa in v kateri je veliko naših in tujih igralcev snema doslej največji jugoslovanski filmski projekt BITKO NA NERETVI. Film bo stal producente predvidoma okoli dve milijardi starih dinarjev.

Radivoje — Lola Djukić je v svoji gledališki komediji Bog je umrl zaman, zapisal tole misel:

»Da, dali bomo dve milijardi, da bomo lahko posneli film o Bitki na Neretvi. Kaj ko bi raje dali dve milijardi kar za ljudi z Neretve, ki še žive?«

Te dni po svetu

MAJAVA GRŠKA KRONA

● V grškem veleposlaništvu v Rimu se je grški kralj Konstantin sešel z zunanjim ministrom Pipinelisom. Pogovarjala sta se o kraljevi vrnitvi v Grčijo. Kaže, da je kralj zavrnil predlog, da bi samo simbolično predstavil Grčijo in da zahteva, naj vojaška junta odstopi.

● Na tiskovni konferenci je grški podpredsednik general Patakos izjavil: »Nismo odstavili kralja. Odšel je po svoji volji in se lahko vrne.«

● Na vprašanje, kaj je z bivšim podpredsednikom vlade generalom Spandidakismom je Patakos odgovoril: »Na dan kraljevega protiudara sem mu ponudil, naj postane predsednik vlade in zahteval od njega, naj se vrne iz Bruslja in se pridruži boju. Odgovoril je, da tega ne more sprejeti, ker ne ve, kako se bo boj iztekel.«

● Veleposlaniki ZDA, Velike Britanije, Francije, Italije in Zahodne Nemčije so takoj po izjavi o protiudaru kralja Konstantina, odklonili uradno povabilo predsednika nove vojaške vlade polkovnika Papadopula, naj se sestanejo z njim.

● Na vprašanje, kdo je odgovoren za protiudar, je vojaška vlada odgovorila, da »kralj Konstantin po grški ustavi ne more biti odgovoren za svoja dejanja.«

● Na stabi grškega veleposlaništva v Rimu so izobesili kraljevo zastavo. Predstavnik veleposlaništva je izjavil, da to ne pomeni, da se je zgodilo kaj »velikega«.

● Čeprav grška vlada ni izdala sporočila, vse kaže, da ni sprejela pogojev, ki jih je kralj postavil ministru Pipinelisu za svojo vrnitev v domovino.

● Kraljevi pogoji za vrnitev so: da polkovnik Papadopoulos zapusti položaj predsednika vlade, da takoj prenehajo z revizijo dosedanje ustave in da razpišejo svobodne volitve.

● Vojaška junta se zoperstavlja vrnitvi kraljeve matere Frederike ter zahteva, naj bi vse osebe, ki jih junta proglasi za »gnile«, odstranili iz kraljeve bližine. Zahteva tudi, naj kralj vlada tako, da se ne bo vmešaval v politiko.

Udar v Dahomeju

V nedeljo jutraj so izvedli padalski odredi državni udar v Dahomeju. Sestavili so začasno vlado pod vodstvom majorja Kuandeta.

Ljudje

Skoraj istočasno z vestjo o nastopu kralja Konstantina proti vojaški juni v Grčiji, je v svet prodrla še ena presenečljiva novica. Bivši šef generalnega štaba Alžirije polkovnik Tahir Zbiri se je lotil državnega udara proti predsedniku Bumedienu. Takoj ob tej vesti, pa so tuje agencije že poročale, da je predsednik Bumedien udar zatrl in prevzel poveljstvo nad vojsko.

Polkovniku Zbiriju se je posrečilo v noči od 15. na 16. december izmuzniti se izpod nadzorstva, pod katero so ga bili postavili. Odšel je v postojanke tankovske brigade v garnizijah El Afrun in Muzaaville, 90 km jugovzhodno od glavnega mesta. Trije bataljoni, katerim so poveljevali njegovi sorodniki, so se

razvrstili v bojno vrsto, da bi krenili proti glavnemu mestu.

Istočasno so že krenili proti njim tanki in oklepni oddeli iz Blide, v kateri je najmočnejša alžirska garnizija (Blida je oddaljena 40 kilometrov od Alžira in je v njej najverjetneje zaprt bivši predsednik Ben Bela). Bumedienu zveste enote pod poveljstvom člana sveta revolucije majorja Said Abida so upornikom zaprle pot, ob zori pa so nad njim zakrožila že tudi letala. Kot poročala glasilo FLN El Moudjahid je prišlo do ostrih bojov, v katerih je bilo precej žrtev, in to celo med civilnim prebivalstvom.

Huari Bumedien je v petek dvakrat govoril po raidu. Dopoldan je sporočil, da prevzema poveljstvo nad vojsko, popoldan pa, da je upor zatrt in da so mu drugi poveljniki vojaških oblasti izrekli podporo.

Alžirski vojaški udar

Alžirski vojaški udar sicer ni uspel, ni pa tudi uspelo ujeti upornikov, pa čeprav zagotavljajo, da je to le še vprašanje časa. Za sedaj lahko postavljamo predvsem dve vprašanji: zakaj je prišlo do upora in kako da je bil tako hitro zatrt?

Na prvo vprašanje se moramo za sedaj zadovoljiti le z odgovorom predsednika Bumediena, da gre za pusto-lovce in poprečneže, »ki so hoteli obdržati revolucionarno oblast v senci topov in bajonetov«.

Drugi odgovor je lahko jasnejši. Zbiri je pričakoval, da se mu bo v poskusu upora pridružila večina poveljnikov vojaških oblasti, pri čemer je z največjo gotovostjo računal na podporo poveljnika prvega in najmočnejšega vojnega okrožja Saida Abida.

Ceprav je bil Abid Zbirijev dober prijatelj, pa se je v odločilnem trenutku postavil na Bumedienovo stran, saj

ga je prvi obvestil o uporu in s svojimi vojniki krenil proti upornikom, s čimer je Zbiri izgubil vse praktične možnosti za uresničitev svoje zamisli.

Major Abid je navezal stike z uporniki ter jih poskušal odvrti od njihovih namenov. Vse kaže, da se je postavil v vlogo posredovalca med Bumedienom in Zbirijem, ko pa mu to ni uspelo, je naredil samomor.

Ob pogrebu majorja Abida je bilo značilno, da se ga niso udeležili poveljniki drugih vojnih okrožij, niti voditelji političnih organizacij, s katerimi je sodeloval v zadnjem času. Nekateri si to razlagajo kot dejstvo, da Bumedien nima podpore vojaških poveljnikov ter da ima zato uporni Zbiri še vedno nekakšno možnost. Če je to res, bo kmalu pokazal čas.

in dogodki

Nov prispevek k sodobnemu pouku

V petek popoldne so na škofjeloški gimnaziji slavili pomemben uspeh. Ravnatelj šole Rado Jan je ob navzočnosti javnih in kulturno-prosvetnih delavcev izročil svojemu namenu novo moderno učilnico za kabinetni pouk biologije. S tem se je gimnazija še bolj približala zastavljenemu cilju — omogočiti sodoben kabinetni pouk za vse važnejše predmete.

Z modernizacijo pouka so na škofjeloški gimnaziji začeli pred dvema letoma. Do sedaj so uspeli opremiti tudi kabinet za teoretični in praktični pouk kemije s posebnim kemičnim laboratorijem ter kabinet za elektrotehniko. Oba sta ena izmed najbolje opremljenih kabinetov na gimnazijah v Sloveniji.

Nova učilnica za biologijo je veljala 6.250.000 starih di-

narjev, pretežni del sredstev pa so prispevale delovne organizacije in zavod za zaposlovanje. Za dokončno modernizacijo pouka gimnazija potrebuje še vsaj 20 milijonov starih dinarjev. Sami bi lahko zbrali največ šest milijonov, za drugi del sredstev pa bodo morali zaprositi delovne in druge organizacije v občini. S tem denarjem bi lahko dokončno uredili kabinetni pouk fizike, zgodovine in zemljepisa, predvsem pa kupili naprave za sodoben pouk tujih jezikov.

Precej težav pa imajo na škofjeloški gimnaziji zaradi pomanjkanja prostorov, saj so že sedaj prisiljeni uporabljati kabinete tudi za normalni pouk in zaradi tega morajo prenašati učila.

S. Z.

Letovanje otrok v Novigradu Sonce in morje tudi na obroke

Z letošnjim letom uvaža Zavod za klimatsko zdravljenje v Kranju novost pri letovanju predšolskih otrok v otroškem letovišču Novigrad v Istri. Letovanje v septembru prihodnjega leta je mišljeno predvsem za otroke vzgojno-varstvenih ustanov, vendar pa lahko starši prijavijo za letovanje tudi otroke, ki ne hodijo v vrtec, samo da so stari od štirih do šest in pol let. Štirinajstdnevno letovanje je mišljeno za zdrave otroke, medtem ko so za slabotne organizirane zdravstvene kolonije.

Dnevna oskrba s petimi ob-

roki hrane in zdravnikom ter medicinskimi sestrami stane 1400 S din. Ker pa je zaželeno, da bi bilo kar največ otrok deležno sonca in morja, so sklenili uvesti obročno plačevanje. Starši lahko v dvanajstih mesečnih obrokih po 1800 S din plačajo oskrbino za letovanje kar pri vzgojno-varstveni ustanovi, kjer je tudi njihov otrok. Za otroke, ki niso v vrtcu, pa pri najbližji ustanovi te vrste ali pa pri občinskem zavodu za vzgojno-varstvene ustanove. Starši, ki bi si med letom premislili, lahko svoj denar dvignejo kadarkoli. L. M.

Koledar in slovenska besedna umetnost

V Glasu smo 22. novembra že pisali o nekaterih knjigah letošnje zbirke Prešernove družbe. Te dni sta izšli še zadnji dve knjigi letošnje zbirke: **Prešernov koledar za leto 1968 in Slovenska besedna umetnost**, ki jo je napisal Franček Bohanec.

V koledarju bo vsakomur razen aktualnih, zanimivih in koristnih člankov posebno všeč koledarski del z barvnimi reprodukcijami nekaterih najlepših del slovenskih slikarjev Riharda Jakopiča, Franceta Pavlovca, Franca Miheliča, Matija Jame, Marija Preglja, Antona Karingerja, Pavla Künla, Jurija Šubica, Slavka Pengova, Franca Jelovška in Nika Pirnata.

Na ovitku koledarja so detajli slike Gojmira Antona Kosa iz sprejemne dvorane skupščine SR Slovenije v Ljubljani, na prvi notranji strani pa je Jakčev portret dr. Franceta Prešerna. Izbor člankov v koledarju je tako pester, da bo v njem sleherni našel nekaj, kar ga bo zanimalo. V njem sodelujejo priznani slovenski publicisti, pisatelji, znanstveniki itd.

Slovenska besedna umetnost je zanimiva knjiga o slovenski književnosti; Franček Bohanec opisuje v njej našo besedno tvornost od prvih zapiskov in ljudskega pesništva do tako imenovane socialnega realizma.

-a

OBVESTILO

KŽK KRANJ DE KLAVNICA
obvešča potrošnike, da bomo od 20. 12. do 30. 12. imeli na zalogi neomejene količine
SVINJSKIH POLOVIC
od belo mesnatih prašičev
po 8 N din za kg

Pa želji dobite tudi drobovino, kri in čreva, za izdelavo krvavic, pečenic in domačih salam.

Naročila sprejemamo v centralni poslovalnici Maistrov trg 7, telefon 22859 vsak dan od 7. do 19. ure, ob nedeljah pa od 7. do 11. ure. Po želji potrošnikov tudi v ostalih poslovalnicah KŽK Kranj DE klavnica. Dostava na dom brezplačno na območju Kranja.

Se priporoča KŽK Kranj DE Klavnica

Beli pajek

23

Ob straneh vrat sta bili ob zidu pribiti dve letvi, ki sta nosili počez močno desko, nanjo pa so bile oprte težke železne tračnice. Kakor hitro bi kdo odprl vrata in vstopil, bi porinil prečnico z letve in težko železo bi mu zgrmel na glavo.

Silovit ropot je vzbudil vso hišo in Hubbard je moral na vse strani miriti in se izgovarjati z nepomembnimi pojasnili. Potem pa je zaprl vrata za seboj in se lotil preiskave stanovanja.

Kolikor je lahko opazil, je bilo v stanovanju vse v redu, in skrbelo ga je predvsem, kaj je z Andrejem. Dobro je poznal tega že starejšega moža, vedel je, da je trezen in zelo vesten. Kadarkoli je zvečer šel iz hiše, vedno se je vračal točno ob desetih in zato ga je resno skrbelo, kaj je z njim. Htel je k njegovi sobi in opazil, da so vrata zaklenjena od zunaj. Brž je odklenil, prižgal luč in zagledal Andreja popolnoma oblečenega nepremično ležati na postelji. Hubbard je bil v enem skoku pri njem in nekoliko ga je pomirilo, ko ni opazil na njem nobene poškodbe. Potipal mu je žilo, odprl veke in spoznal, da je njegov strežnik pogreznjen v globoko spanje. Jim je skočil na posteljo, boječe ovažal svojega prijatelja in se v zadregi počehnil po glavi.

Ko je bil Ralf pri kraju s preiskavo, je šel v kuhinjo in se lotil kuhanja kave, ki

je bila bolj močna kot okusna, da bi z njeno pomočjo odstranil nevšečne vplive uspavalnega sredstva. Kar precej truda je bilo treba, da je spravil precejšno količino močnega protisredstva v zaspanega Andreja, nato ga je pustil dremati dalje. Ko se je čez kako uro vrnil, je Andrej sedel na postelji in opiral glavo z obema rokama. Ralf mu je hitro pripravil kopal in ko se je nekoliko osvežil, je ves zbežan začel pripovedovati. Zvesti možak, ki je mnogo dal na svoje vedno dostojno in pošteno življenje, je bil zelo potr in si ni znal pojasniti, kaj se mu je pravkar pripetilo.

»Verjemite mi, Sir«, je zagotavljal na svoj dostojanstveni način, ki se mu vkljub neobglednemu stanju ni mogel odreči, »da nisem pil. V naši rodbini je že utrjena navada, da samo ob sobotah popijemo malo alkohola in zato ob taki prilici vedno popijem majhno čašo porterja. Nikoli več kot to. Včeraj pa sem svojo večerjo zaključil s čašo čaja z mlekom. — Včeraj je bil »politični dan« je dopolnil svoje pripovedovanje.

Ralf ga je popolnoma razumel. Kakor svoje vnanje, tako si je Andrej točno razdelil tudi svoje notranje življenje. Imel je svoj športni, gledališki, rodbinski, družabni in svoj politični dan. V štirindvajsetih urah se je dosledno ukvarjal le s stvarmi, ki so se tikale programa tistega dne in nemogoče je bilo pripraviti ga do tega, da bi se lotil še kake druge zadeve. Hubbard je poznal to svojevrstno navado svojega strežnika in je vedno pazil, da ni prišel v konflikt z njo. »Torej ste politizirali?« je potrpežljivo vprašal.

»Trudil sem se, da bi razčistil politične nazore nekaterih gospodov, ki so z menoj sedeli pri »Veselem ključaču«, je skromno

pojasnil Andrej. Ta ali oni izmed nas, ki smo tako srečni, da lahko motrimo razmere z nekega višjega vidika, je vendar dolžan to storiti. Žal, je vse preveč zaslepljenosti in nepravilnega ocenjevanja. Ravno včeraj sem se moral zaradi tega še posebno razburjati. K moji mizi sta namreč sedla dva gospoda, ki prav zares nista imela niti pojma o pravilnem ocenjevanju političnih dogodkov v svetu in moral sem prav odločno nastopiti. Že petindvajset let hodim v politiki vedno isto pot in tokrat sem jo moral prav pošteno braniti.

Ralf je spoznal, da je napočil trenutek, ko se bo dalo besedovanje strežnika usmeriti v uporabnejše tokove.

»No, pa ste spreobrnil oba politična nasprotnika?«

Andrej je dolgo premišljeval, nazadnje pa skomignil z ramen. »Tega pa, žal, ne morem reči, Sir. Spominjam se le še, da sem nenadoma postal silno zaspan in žal niti ne morem povedati, kaj se je z menoj naprej zgodilo.«

Toda Ralfu ni bilo treba nobenih pojasnil več. Oba zločinca sta se znala zblizati z Andrejem in prav spretno izkoristiti njegov »politični dan.« Medtem, ko se je opajal nad svojimi frazami, sta mu nasula v čaj uspavalnega sredstva in se nato kot požrtvovalna prijatelja odpravila z njim proti domu. Z njegovimi ključmi sta odprla vežna in stanovanjska vrata, položila omamljenega Andreja na njegovo posteljo ter nato povsem neovirano pripravila past.

Hubbard se je domislil svojega prijatelja Cornerja in pogledal na uro. Bilo je okrog šestih in godrnjač je najbrž snival lepe sanje, če ga niso mučile neprijetne misli, ki so mu kratile spanec.

Ralf se je namuznil in smehljalje listal po telefonskem imeniku. Nato je z velikim veseljem poslušal, kako je na drugem koncu žice rezko brnel zvonec. Naj še Corner občuti, kako prijetno de, če si ob spanec. Končno se je oglašil zaspan, sila nejevoljen glas, toda Hubbard je takoj spoznal, da ni Corner pri aparatu.

»Je gospod Corner doma?« je vprašal. »Da? — Spi? Nič ne de! Sporočite mu, da mora Mr. Phelps takoj govoriti z njim! — Mr. Phelps, da...«

Nasmejanega obraza je Ralf vztrajal pri telefonu, dokler ni zaslišal naglega, razburjenega vprašanja Cornerjevega.

»Kaj se je zgodilo?«

»Nič posebnega. Samo povedal bi vam rad, da sem sicer malo toda izvrstno spal. Tudi moj strežnik se dobro počuti.«

Zdelo se je, da si Corner ni čisto na jasnem, kaj naj to sporočilo pomeni, kajti nekaj časa je vladal molk.

»Kdo pa je tam?« je vprašal končno nezaupljivo.

»Hubbard. — Ralf Hubbard, sekretar trgovine »Pri tisočih stvarh...«

»Vrag naj vas vzame.« se je jezno oglašilo na drugi strani. »Kakšne šale pa si dovoljujete?«

»Ne tako hudih kot vi,« je vljudno in mehko odvrnil Ralf, »kajti sicer bi vam namestil pripravo, ki bi vam zgrmel na glavo tisti hip, ko ste dvignili slušalko.«

»Je to vse, kar ste hoteli povedati?« je porogljivo vprašal Corner.

(Nadaljevanje)

Kje bodo silvestrovali?

JESENICE — Letos bo velika večina Jeseničanov praznovala novo leto kar doma v ožjem krogu prijateljev in znancev. Lastniki vikendov ob Bohinjskem jezeru bodo silvestrovali v svojih hišicah, drugi pa, ki nočejo zadnji dan v letu ostati doma, pa so že zdavnaj rezervirali mesta na Črnem vrhu, v Planini pod Golico, na Vršiču, na Voglu in drugje. Na Jesenicah bodo silvestrovali v obeh hotelih, fizikalnem domu, Kazini, kurilnici ter v vseh restavracijah in gostilnah.

Kam plovemo

Iz posameznih pojavov, tako nas uči znanost, še ne smemo sklepati na neko splošno zakonitost, če ni zadostno pravilo množičnosti. Vendar, če včasih udarimo plat zvona za kako malenkost, zakaj je ne bi v tej stvari, ki zadeva našo kulturo, šolstvo, razvoj znanosti, udarili vsaj pravočasno.

Se ni dolgo tega, ko je institut za družbene vede v Beogradu objavil podatke, ki se jih je prestrašil vsak, če količkaj ve, kaj pomeni knjiga. Številke povedo, da lani ni prebralo niti ene knjige 77 odstotkov Jugoslovancev, medtem ko ni bralo knjig nekaj manj kot polovica Slovencev.

Mladina sicer rada bere, vendar ni odveč, če jo kdo pri tem usmerja in se o knjigah pogovarja. Zgodi pa se tudi, da na neki šoli ni profesor slovenščine celo leto vprašal učence, če kaj bero poleg obveznega čtiva. Prav

gotovo so gimnazijci, če ne bero knjig, po maturi manj razgledani.

Pred nekaj dnevi je nekdo, ki obiskuje neko večerno šolo, razglašal, da ima čez nekaj dni izpit, menda iz zgodovine. Rahločutno smo ga spraševali, če je veliko snovi, ali mnogo študira in podobna vljudna vprašanja, ki so v navadi, če so izpiti na obzoru. Zasmel se je, rekoč, da naredijo pri njih to reč bolj po domače. Predavatelj razdeli snov po številkah, nato pa si vsak izbere po eno, ki mu je najbolj všeč in se to pač nauči. Druga snov pa se v življenju tako nikoli več ne rabi.

Ob koncu morda še šala. Srečata se dva akademika. Prvi vpraša drugega: »Kdaj pa misliš napraviti doktorat?« »Pojdij no,« pravi vprašani, »kaj ni dovolj, da sem diplomiral pred šolsko reformo?« Ampak ta šala je bolj grenka. L. M.

Ugodna priložnost, velika izbira moških in ženskih plaščev, perila, pletenin, moških in ženskih oblek

po izredno ugodnih cenah.

Priporočamo se za cenjeni obisk

trgovina OBRTNIK KRANJ, Koroška 24

Miha Klinar: Mesta, ceste in

Domo III. DEL

»Ne prepirajta se,« se Rozika bo začeli prerokati o politiki in kdo j človeka bolj pošten.

»Saj se ne bova,« pravi Marija. »Ce najprej nanj, saj jo ima oče mnogo Jakob sta v očetovih očeh bila in sta Marijino ljubosumje zaskeli Steli očeta, na njegovo dobroto in ljubezen, mnogo bolj kakor sestri in brata:

oče ji je ob poroki dal denar za preselitvijo iz Graza v Trst prodal in oče ji je pomagal, ko je Franc prvič potem odpotovala z otrokom za njim da se je Franc kakor pes klatil za svoj kah in Meranu, ne da bi našel ženski in njene zakonske nesreče, dokler ni z nilne knjižice, ki ga je dvignil v Trstu večinoma zaslužene s šivanjem; prihran žico za Slavkovo prihodnost

oče ji je dal težko prislužene kron vsaj za prvo silo uredila življenje v Inu in obroki, na katere je kupila opravo, majhen je bil takrat še Slavko! in si preživljala in odplačevala obroke, ko j odpotoval v Trst, a otroka odpeljal Borjani

oče ji je vselej pomagal, ker je raz je v Francu že takrat videl, kar je on v Innsbrucku, ko je zaradi Francovih hotela prelomiti z njim in živeti v otr je šla po Slavka v Borjano, bila tako n v Trst samo zato, da bi Francu poveda konec, da je najbolje tako za oba, on otroka mu ne bo treba plačevati, ker bo poskrbela, da bo Slavko postal pošten z otrokom v naročju na poti v Trst, ulicah in pred tiskarno, vidi srečni, a t

Rešili so jih graničarji

Miha, Murka, Polonca, in Klemen so mukoma tovorili smuči in težke nahrbtnike v zasneženo strmino. Ramena so se jim šibila in hrbti upogibali pod težkimi bremenami. Vedno znova so upirali poglede proti Prevali, kjer se jim je črtalo nebo, ki se jim ni in ni hotelo približati. Mladi so hoteli preživeti nekaj lepih dni v prijazni in gostoljubni lesenjači pod Hudim praskom. Hoteli so se povzpeti na pobeljene vrhove gora, kjer se je v soncu in mesečini bleščalo milijon kristalov. Noč je v poznem popoldnevu naglo ožila obzorje. Na nebu se še niso utegnile prižgati zvezde, ko se je ozračje napolnilo z nemirom. Že daleč pod Prevalo se je veter zaganjal v zadnje osamljene viharne. V ozračju je ječalo in veter, ki se je razbesneval v vihar, je tulil skozi večer z vedno večjo pobesnelo hito.

Više nad Prevalo je skozi Smrtnico vodila globoka graničarska gaz. »Ko bomo dospeli do graničarske linije, nam bo mnogo lažje,« sta mlada fanta tolažila in spodbujala dekleti.

Pobesnele ujme, ki so od nekoč prignale megle, so majale pogum in voljo ne samo Murki

in Polonci, temveč so vrtale tudi po notranjosti Klemena in Mihe. Sunki vetra so majali in hromili ravnotežje četverice.

Preden so dospeli na Prevalo, je visoko nad njimi v skalnih pečeh silno zarohnelo. Klemen, ki je bil tedaj na čelu kolone in je v strmini prevzel še Murkino breme, je imel komaj še toliko časa, da je obupno zavpil: »Plaz, plaz!« Plaz, plaaz je odmevalo v tokavi. Strahovit piš in snežna gmota sta lomila rušje in osamljene macesne.

Vsem je zastal dih in splahnil pogum, narava je štiri navdušene ljubitelje gora resno opozorila, toda to pot še ni hotela njihovih žrtev.

Murka, Polonca in Miha so poiskali zaklon pod ogromnim skalnim balvanom, ki naj bi jih varoval pred mrazom, vlago in novimi plazovi.

Klemen je bil drzen, pogumen fant, vajen gora. Stokrat je že prehodil strmo in nevarno pot iz Krnice na Prevalo in dalje skozi Smrtnico do lesenjače pod Hudim praskom. Tu je hodil poleti in pozimi, v soncu in strupenem mrazu.

Klemen se je hotel prebiti in ugaziti globoko gaz vsaj do gra-

ničarske linije na Hudi ravni, od tam pa ni več daleč skozi Smrtnico do lesenjače.

Se preden je Klemen dosegel Prevalo, mu je snežni metež vrigel v ogreti obraz sto in sto ledenih igel. Zdelo se mu je, da mu ves obraz krvavi. Ledene igle ki jih je snežni metež nosil vodoravno, so mu neusmilje ne bičale obraz. Boril se je s sunki vetra, ko je prestopil prek Prevale na belino do ravni. Prav dobro je vedel, koliko časa bo potreboval prek Hude ravni do Smrtnice in v kateri smeri mora iti.

Snežna planjava Hude ravni to pot Klemenu ni bila naklonjena. Bila je razdivjana, prek nje se je z vso hito podil snežni metež, potuhnjene megle in temna noč. Taval je in gazil globok sneg ter iskal stečine divjadi in gazi človeka, lovca, drvarja ali smučino, ki naj bi ga pripeljala iz tega pobesnelega pekla.

Končno mu je uspelo priti na svežo in globoko gaz. Vili mu je poguma in novih moči. S podvojenimi in neučakanimi koraki je podjetno zakoračil v novo svežo gaz. Kdo neki je hodil danes popoldan prek Hude ravni, je glodalo po Klemenovih možganih. Ali je gaz ubiral mejaš ali nezaprseženi lovec. Hodil je dolgo skozi snežni vihar, potuhnjene megle in temno noč. Ze zdavnaj bi moral prečiti Hudo raven, toda gazi, ki je bila ved-

no globlja, ni in ni hotelo biti kraja.

Klemena v gorah nikoli ni bilo niti malo strah, prijalo mu je in užival je, ko se je vesil nad prepadi in se pogajal kot jeklena vzmet od prijema do prijema. Pel in vriskal je, ko so se prožili plazovi in v enem samem skoku merili višine in globine prepadnih sten. To pot pa mu je postalo tesno in neprijetno. Zavpil je na levo in desno, predse in nazaj. Sunki vetra so njegov glas raztrgali in ga vrgli v grape in tokave.

Pred njim se je nenadoma pojavil iz goste megle in snežnega meteža kot prikazen z razgretim gobcem volk, ki je renčal in pretil. Ni vedel ali je to privid od utrujenosti in napora ali resnični volk.

Hotel je zbežati, toda noge ga niso ubogale. Kot v snu je zaslislal: »Stoj, stoj!«

Za črtom se je iz megle pojavila človeška postava, za prvo še druga. Na Hudi ravni so se sredi te noči, v kateri so se po gorah podili snežni meteži in potuhnjene megle srečali stari dobri znanci, tovariši z gora. Črt je mirno sedel, Momčilo in Ante pa sta do smrti utrujenemu Klemenu stisnila roke. Klemenu je bilo tako, kot da bi se vrnil ponovno v življenje.

Momčilo in Ante sta skupaj s črtom slišala slabotne klice, ki sta jih veter in snežni metež no-

sila od Klemena.

Sele čez čas se je Klemen ovedel in povedal, kako sta mu temna noč in vihar skoraj zlomila pogum in razsodnost in mu je grozila s smrtjo.

Črt je varno in zanesljivo vodil Klemena, Momčila in Anteja prek Hude ravni na Prevalo. Spodaj so se iz nemirnega sna prebudili Murka, Polonca in Miha, ki so bili še mnogo bolj prestrašeni in premraženi od Klemena.

Temna in viharina noč se je umirila in prevesila na jutranjo stran. Nad Smrtnico pod Hudim praskom se je rdečilo jutranje nebo.

Tako čuvarji naših meja, graničarji bede nad vsakim pravim ljubiteljem gora. Pomagali so že mnogim izletnikom, turistom, smučarjem, planincem, plezalcem in alpinistom, ki so zašli med snežnim metežem.

Graničarji so pomagali in reševali gornike, plezalce, smučarje, alpiniste v koroških gorah pod Peco, v Savinjsko-kamniških gorah in Grintovcem, na Kruti in na grebenih Karavank ali pa na grebenih mogočnih julijskih vršev.

Graničarji so najboljši sodelavci naših poštvalnih gorskih reševalcev, zato se jim zahvalujemo za plemenito opravljeno prostovoljno delo in jim čestitamo k njihovem velikemu prazniku.

razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta,

vina

87

da bi se Marija in Stefi do delovnega in ubogega

je kaj do očeta, bo mislila rad kakor naju. Stefi in vedno prva.

očitek, da pozablja na jo je bila vselej deležna,

avo, ki jo je Franc pred ar zapravlil z Anno Bauer begnil in ko je, neumna, zbruck, ne da bi vedela, bogato zvodnico po Benet- ki je bila kriva njegove avil vsega denarja s hrado nesel s seboj prihranke, ki jih je vlagala na knji-

ta sta si lahko s Francem uku z očetovimi kronamiški voziček (o bog, kako tu stroj, s katerim se je Franc zgubil zaposlitev in boji in se ga odkrižal v

el njeno trpljenje in ker prvič globlje začutila šele pramnih pisem trgovcema om sama, a je potem, ko revidna, da se je odpeljala v obraz, da je med njima lahko živel po svoje, za življenjem sama zaslužila in ustaljen človek; vidi se se v kočiji na tržaških nato skremženi Francov

obraz, ko mu je povedala o svoji odločitvi, vseeno pa je nasedla, ker je privolila, da se bosta o tem pogovorila jutri in šla z otrokom prenočit v njegovo sobo potem, ko je s »časno nemško besedo« obljubil, da bo po popoldanskem sihu šel spat drugam in da bo prišel na pomenek šele zjutraj, a ko je prišel in ko je videla, kako je stopil k otroku in ga s solzami v očeh poljubil (o znal se je pretvarjati, znal je igrati!), otrok pa je razširil roke in se tako veselo zasmejal in začeljal, da jo je pretreslo, tako globoko pretreslo, da se je nenadoma začutila kot najbolj slaba in brezčutna žena in mati na vsem svetu in vsa skesana, kakor da je napravila Francu neodpustljivo krivico, klonila in ostala pri Francu in mislila, da je segla šele sedaj pravi sreči in roko, dokler se zgodba po obdobju goljufive sreče zopet natanko tako kakor ob prvem Francovem pogebu ni ponovila, le da je tokrat ostala brez slehernega vinarja, brez zaslužka, dokler ni našla zaposlitve kot pomožna blagajničarka v hotelu Central, a potem je prišla bolezen in po boleznih brezposelnost, brezup in celo obup, tako da se je po nekaj mesecih brez radosti, a drugega ji ni kazalo, ker jo je bilo sram, da bi šla domov, na Francovo pismo, ko jo je zopet potreboval in klical, naj pride k njemu, napolnila v Graz in potem v Hariberg, kjer je Franc nameraval obogateti s časopisom ne zaradi nje in otroka, marveč da bi se povzpela v »višjo« družbo, v družbo svoje bogate, z nekim bogatim starcem omožene zvodnice (to so ji odkrila šele v Penzbergu najdena pisma), a je doživela polom in v revščino, v kakršni še nista bila. Pa je bil zopet njen oče dobronik, ki jima je pomagal oče, ki jim je dajal streho in kruh, dokler Franc ni našel dela, oziroma mu ga je našla ona

oče, ki jo je sprejel, njo in Slavka, tudi sedaj pod streho, in ki ji je celo rekel, da je v teh letih in posebno zadnje čase, ko so ga nenehno klicali kot zidarja obnavljat in zidat hiše in ga dobro plačevali, zanjo prihranil nekaj denarja, s katerim bi lahko v domači vasi odprla takoj, ko se časi nekoliko uredi, majhno trgovino, saj bi jo potreboval ves Breginjski kot

oče, ki je uganil, da se ne namerava več vrniti na tuje oče, ki ji je rekel, naj bi ostala tudi po vojni doma, saj bi zaslužila toliko, da bi lahko Slavka celo dala v šole

oče, ki je bil res oče, kakršnega ni na svetu oče, zaradi katerega ji Marija po pravici očita, da so drugi, posebno še Marija sama, storili več zanj, da bi zvedeli, kam so ga žandarji odpeljali in kam so ga zaprli

»Marija ima prav,« po vsem tem zaskeli Stefi vest. Ze vse dni je vedela, kdo bi lahko zvedel, kam so očeta odpeljali, ali pa celo ve, saj med ljudmi ni nobena skrivnost, kdo je očeta in druge, ki so jih zaprli, ovačil. »Kragulj. On ve. Tajil bi, a za šivalni stroj ji bo povedal vse in morda celo dosegel, da bodo očeta in druge izpustili.«

Sivalni stroj bo žrtvovala za očeta.

Sivalni stroj, ki ji pomeni ali ki ji bo pomenil zaslužek in kruh za Slavka in zase.

Sivalni stroj, ki si ga želi Kragulj za svojo hčer.

To bo storila. Na vsak način morajo zvedeti, kje je oče in ga, če bo le mogoče, spraviti potem iz zaporu s pomočjo kakega advokata, dr. Vilfana ali dr. Tume, ki ju pozna. Prvi jo je že branil nekoč v času ljudskega štetja pred vojno, ko bi morala plačati globo, ker jo je obdolžil italijanski nacionalistični popisovalec, da ga je žalila kot uradno osebnost, ker ni hotela, da bi jo vpisal na popisovalni list kot Italijanko (»Vi govorite vendar italijansko!«) in ne kot Nemko (»Vaš mož je vendar Nemec!«), marveč je zahtevala, da vpiše njo in otroka kot Slovenca, a ker tega ni hotel, ni hotela popisnice podpisati in je popisovalcu pokazala vrata. In zato bi takrat morala plačati deset kron globo, a se je pritožila in vložila tožbo proti popisovalcu kakor še mnogi drugi Slovenci in tako po zaslugi dr. Vilfana razkrili vse goljufije, ki jih je italijanska nacionalistična večina v tržaški občini zagrešila pri popisu prebivalstva na škodo Slovencev. Tožbo je dobila, čeprav v času razprave ni bila več v Trstu. Dr. Tuma pa je bil eden vodilnih slovenskih socialistov in ji v tem času polemik med slovenskimi socialisti o rešitvi slovenskega narodnega vprašanja najbližje, saj je bil eden redkih, ki je videl dosledno rešitev narodnih vprašanj zatiranih narodov samo v okviru proletarske revolucije.

Enega od teh dveh advokatov bo izbrala v pravdi za očetovo rešitev, čim bo zvedela, kam so odpeljali očeta in druge, ki so jih zaprli pred sumom, da imajo sinove med dezertarji v zelenem kadru, čeprav celo v nedemokratskih avstrijskih zakonih za njegovo aretacijo in odgon v neznanu ni bilo nobene zakonske osnove.

Zato bo šla takoj h Kragulju in s šivalnim strojem odkupila novico, kam so odpeljali očeta in druge aretirane.

»K njemu? Ali si ob pamet? On je vendar ovačil našega in Andrejevega očeta,« se zdi Roziki njena pot nesmiselna.

»Sebičnost in pohlep ga bosta premagala. Za stroj, ki bi ga rad za svojo hčer, bo povedal,« je Stefi prepričana.

»Stroja mu vendar ne boš dala!« se oglašijo Rozika, mama in »Marija hkrati.

»Za očeta bi dala še več, ko bi imela,« pravi Stefi.

2

Kmet Kragulj igra nesrečnika, ki ga niso samo izropali, marveč ga nehvaležni in zavistni ljudje krivijo celo za take umazanije, ki bi jih ne storil niti za voz pšenične moke ali celo samega suhega zlata. Ali ni krščanski človek? Ali ni tudi sam Slovenec? Oboje je, pa ga umazani jeziki psujejo po vsej dolini kot nekakšnega Judeja Iškarijota, ki je pod Italijani lezel Italijanom nekam, zdaj pa leze starim oblastem, ko so se vrnil! Ali ni bog zapovedal, da se je treba oblast pokoravati: Daj cesarju, kar je cesarjevega, in bogu, kar je božjega!

Čbeličar - Učenjak

dr. Jakob Zupan

(1785-1852)

Na Slovenskem so nekatera ožja področja, ki bi jim smeli reči, da so posebno rodovitna za našo kulturo. Na hitrico imenujemo le področje pod Stolom (Prešeren, Čop, bratje Janši, Finžgar, Jalen, T. Zupan, Knafelj, Jeglič, Pogačar, Linhart in drugi) in oni del Dolenjske, ki je dal naše prve pripovednike (Trubar, Jurčič, Levstik, Stritar, Adamič in drugi). Tretje tako, za rast slovenske kulture pomembno območje je tam okoli izteka doline Črnega grabna in bližnja moravska deželica. Tu so se rodili Koseski, Vega, Detela, Kersnik, Podlimbarski, Podmilščak in drugi. Med temi tudi najbolj in po krivici pozabljeni Jakob Zupan — plodovit pesnik, učen slavist in neustrašen teolog.

HIŠA V PREVOJIH

Popotniku, ki se je nameril iz Domžal proti Črnemu grabnu, se bo v občestni vasi Prevojah, po kakih šestih kilometrih hoje, oko kar ne hote ustavilo na veliki spominski plošči, vzdani v procelje prav lepe enonadstropne stavbe. Iz komaj še vidnih črk, ki jim je že odpadla vsa pozlata, razberemo, da se je v tej hiši dne 4. julija 1. 1785 rodil dr. Jakob Zupan.

Naj ne bo narobe, če ob koncu naših letošnjih zapisov skušamo otepi pozabi pesnika in učenjaka, ki ga tudi slovenska kulturna zgodovina označuje kot marljivega čbeličarja, vnetega prepoveditelja, navdušenega zbiralca ljudskih pesmi in rekov, prepričanega janzenista, prevajalca biblije, zelo izobraženega, a nebrečnega in čudaškega moža.

Kje se je začel šolati, se ne ve. Doktorat iz teologije pa si je pridobil na Dunaju. Tu se je tudi spoznal z Jernejem Kopitarjem in drugimi slavisti. Usoden zanj pa je bil vpliv profesorja Jahna, ki je iz Zupana napravil prepričanega janzenista.

Ko se je vrnil 1. 1810 v domovino, je sprva služil za kaplana na Dolenjskem. Kmalu nato 1. 1815, pa so ga imenovali za profesorja bibličnih ved v Ljubljanski bogoslovnici.

Ze tedaj je veljal mladi doktor za učenjaka, ki je imel za seboj že vrsto študijskih potovanj po slovenskem jugu v zvezi z glagoljastvom in cirilstvom, bil je pravi entuziast za »slavjanske« jezike, imel za sabo tudi že nekaj objavljenih razprav in uspešnih literarnih poizkusov. Njegova zasebna biblioteka je bila po številu slavističnih knjig prva za Zoisovo na Slovenskem; tako bogata je bila.

»PTUJOBESEDAR«

Ze v prvih bukvicah Kranjske Čbelice, ki so izšle 1. 1830, se je z verzifikacijami, vsaj po številu, poleg Prešerna in Kastelica, Jakob Zupan najbolj uveljavil. Seveda pa njegove pesnitve bralcem niso kaj prida ugajale, najmanj pa še tankoslušnemu estetu Prešernu.

Zupan je pisal žal suhoparen, izumetničen jezik, posejan s tujkami in izposojenkami posebno iz slovanskih jezikov. Celo takemu učenjaku, kot je bil Matija Čop, so bile nekatere Zupanove pesnitve neumljive. Hrvatizme je opravičeval v svoji pesmi »Kranjec dolžen hrovatnje«: ... Preudarite, Gorenjci! Šalobarde niste vi! Koljko hranijo Dolenjci vam hrovaških besedij!

Upri se mu je Prešeren že koj v naslednjih bukvicah Kranjske Čbelice v posmehljivem sonetu »Ptujobesedarjem«. Prvi dve kitici še hote služita z Zupanovim besediščem:

Ne bod' mo šalobarde!

Moskvčanov,
Gorenjci moji, knjige mi
berimo!
In ker z njim včas bo, uzmat
se učimo

od bogmanov na meji
do Samonov,
Iz kotov vsih od Skjapirov
do Samanov,
tako, ko srake gnjezdo vkup
znosimo!
Besede ptuje ž njim obogatimo
(ne bod' jih treba) jezik
Ilirjanov!

Pisal pa je Zupan v glavnem le štirivrstične epigrame in tudi druge svoje pesnitve prav tako v Vodnikovih štirivrstičnih poskočni kitici. Zvečine je verzifikacijstvo Zupanovo že vtonilo v zaslužen pozabo in ni vzrokov, da bi ga obujali. Le malo je njegovih stihov, ki se dajo še danes čitati n. pr.:

Za Kraj'no premožen,
za Kraj'no učen;
za Kraj'no ubežen,
za Kraj'no rojen.
Kar Grki so znali,
kar Lahji od nje,
kar drugi pisali —
vse Valvasor ve!
ali pa kak epigram, n. pr.:
Ne Barbike brumne,
ne lepih očij,
ne Metke razumne
— sold snubec želi!

Poizkusil se je Jakob Zupan tudi v heksametru. In čeravno mu Prešeren sprva ni priznal zakonite pravilnosti njegovih šestomerov in se norčeval iz njih, jih je vendar prav v isti obliki sprejel kot mero v svoji čuteči pesnitvi »V spominj Matija Čopa«. Tudi Stritar in Cimperman sta pozneje ugotovila, da so bili, Zupanovi šestomeri povsem pravilni. Torej je celo tu Zupan trpel krivico...

Toda pravega pesniškega duha v Zupanovih pesmih ni in ni. Saj pa mu jih tudi ni narekovalo trpeče srce, pač pa le učenost in prekipevalječe domoljubje. To oboje ga je često zapeljalo tudi na napačno pot. — Tako so že tedaj nekateri tujci očitali slovanskim jezikom preobilico sičnikov in šumnikov. Brumni mož zato je ni miroval prej, dokler ni spesnil nekaj pesmi brez s in c (v bohoričici z). Hotel je dokazati, da Slovenec lahko govori in poje brez teh tujim uhljem tako zoprnih glasov.

Seveda je ostrovidi Prešeren takoj osmešil Zupanove pesniške igrace:

Brez zetov tezke vir mi
Hipokrene,
In esov v pesmih mojih naj'ti
ni!
»Satorej nimajo nobene žene,
Sato so pesmi tvoje bres
soli!«

Pa tudi Zupanove »Puščice« Prešernu niso bile všeč. Zdele so se mu preveč suhoparne in premalo duhovite.

»Ni, bratez! vsaka sh'val
lesiza,
In epigram ne vsak pusluza!«

Sicer pa se Jakob Zupan sam ni imel za pesnika. Pač pa se je imel bolj in predvsem za učenjaka. To smemo sklepati iz njegovega vzklika ob smrti Čopovi: »Zwei Gelehrte hat Krain besessen — den einen hat der Wolf, den anderen di San gefressen!« (Dva učenjaka je imela Kranjska — enega je volk, drugega pa je Sava požrla.) Očitna je ta besedna igra z imenom škofa Wolfa; pa tudi s Savo, ki bi jo mogli imeti tudi za svinjo (San = svinja), če bi dobesedno prevedli. Za svinjo pač zato, ker je Čopa požrla, vzela Slovenstvu.

USODNI GOVOR

Škofa Wolfa, ki je bil prepričan protijanzenist, zagri ni maral. Ni in ni se mogel zeni janzenist Zupan že itak sprijazniti z mislijo, da bi mu bil Wolf duhovni nadpastir. Ze 1. 1819 je pričel zane-marjati predavanja, nehal je maševati, hodil je zanemaren okoli, se razburjal brez vzroka, žalil ljudi, posebno pa škofa, s svojim ostrim jezikom. Na škofa je bil gorak posebno zato, ker je namesto Zupanovega somišljenika Pavška imenoval za kanonika svojega idrijskega rojaka Praprotnika. Po šegi onih zajedljivih dni je kaj kmalu začela krožiti po Ljubljani Zupanova pikra šala, kako se volk (Wolf) po praproti (Praprotnik) valja s svojo debelo volkuljo-škofelo (grofica Stubenberg — škofova prijateljica).

Jakob Zupan je postajal iz dneva v dan bolj čudaški, govorili so celo o začetnih blaznosti, češ, da mu je oče in več bratov duševno obolelo. Ravnatelj bogoslovnice je predlagal, naj bi Zupana odstavili od učiteljevanja in namestili v kaki knjižnici, ker »nenormalen človek ne more biti učitelj«. — S to stvarjo so se sedaj morali baviti gubernij, dunajska vlada in škofijska pisarna. Priznati pa je treba, da so tako njegovi kolegi kakor tudi sam škof Wolf, ravnali obzirno in se ogibali vsem ukrepom, da ne bi žalili Zupana v njegovi razdražljivosti.

Ob koncu junija 1832 je prišel Zupan iznenada k šent-peterskemu župniku in ga prosil, da bi smel imeti slovesno pridigo na dan farnega patrona.

In tako je prišlo do pridige, ki je razburila vse mesto, najbolj pa škofa in policijo. Zupan je očital današnji duhovščini neskrupulnost, za vzgled ji je dajal revščino apostolov. »Namesto, da bi bili verniki deležni božje hrane, so na tako velik praznik poslušali grajo državnih in cerkvenih ustanov.« Svojo pridigo je Zupan tudi prepletal z jezikovnimi razlagami in problemi. Zabelil pa s takimi ocvirki: »Zdaj pri nas volk (škof Wolf!) ovce pase; kdaj pa je še bil volk dober pastir črede (vernikov)?«

V IZGNANSTVO!

Sodu je bilo zdaj izbito dno! Zaradi te pridige pa tudi zaradi prejšnjih njegovih »grehov« so uvedli strogo preiskavo, ki jo je vodil vladni komisar Janez Vesel. Trajala je skoro celo leto. Zupan se je v preiskavi po prvih virih branil in zagovarjal bolj zvito kot pčumno, po drugih pa je bil ponosen in neustrašen mož ves čas procesa. Kajti policija mu je celo očitala, da je »po revolucionarni svobodi hrepeneč zločinec.«

Upoštevali pa so bržčas Zupanovo dedno nagnjenost do duševnih bolezni, morda tudi mnenje kulturne javnosti, ki je v Zupanu gledala le bolj učenega slavista, manj pa upornega duhovnika. Dne, 13. septembra 1835, je bil dr. Jakob Zupan s cesarskim odlokom odstavljen od poučevanja, dobil je »iz posebne milosti« 500 goldinarjev letne pokojnine in za stalno bivališče mu je bil določen Celovec. Bil je na ta način izgnan iz rodne in ljubljene kranjske dežele...

Policija in škofijski ordinariat v Celovcu sta morala vsakih nekaj mesecev poročati v Ljubljano, kako se kazensko izgnani profesor vede in kaj dela. Vohuni so mu bili vedno za petami.

Viharno in zaslužno Zupanovo življenje pa je bilo sedaj pravzaprav že zaključeno. V mislih, kako so ga duhovni sobratje pestili in pokorili, je sicer životril še celih 17 let. Duševno usmrtili pa so ga zoprniki že davno prej. Utrujeni mož je za vselej odložil pero... Utihi! je... Volk je požrl učenjaka!

(Nadaljevanje in konec v sobotni številki)

Črtomir Zorec

Po Prešernovih stopinjah

Po sindikalnih športnih igrah V vseh panogah najboljša Iskra

V torko so na občinskem sindikalnem svetu v Kranju podelili pokale in diplome najboljšim sindikalnim ekipam, ki so tekmovali v sindikalnih športnih igrah. Hkrati so v pogovoru ugotovili, da so te igre precej pripomogle k razvoju rekreacije oziroma rekreativnega športa med kranjskimi delavci. Skoda je le, da so se prvih letnih sindikalnih športnih iger udeležili delavci le iz nekaterih kranjskih podjetij. Zato so se dogovorili, da bodo s tovrstnimi igrami nadaljevali in si prizadevali, da se bodo vanje vključili delavci tudi iz drugih podjetij.

V prvih letnih sindikalnih športnih igrah je letos sodelovalo trinajst sindikalnih podružnic. Njihove ekipe so tekmovali v malem nogometu, odbojki, streljanju, namiznem tenisu in kegljanju. Čeprav namen teh tekmovalij ni bil izključno borba za prva mesta, je zanimivo, da je v vseh disciplinah zasedla prvo mesto Iskra iz Kranja.

Na torkovi podelitvi odlikovanj so poudarili, da bi bil razvoj zdrave in koristne športne rekreacije veliko hitrejši, če bi jo lahko preusmerili v organizirano kolektivno dejavnost. V kranjskih delovnih organizacijah je bila tovrstna rekreacija pred dobrim desetletjem že dobro razvita, žal pa je kasneje popolnoma zamrla. Dokaj pa se je v tem času razvil tekmovalni šport. Prav zato, da bi ponovno oživili sindikalno fizkulturo, je občinski sindikalni svet priredil letne sindikalne igre. Kaže, da je led prebit. Saj bodo že v zimskih mesecih priredili tudi zimske športne igre. Zaenkrat je predvideno, da bodo člani delovnih organizacij v kranjski občini tekmovali v sankanju in smučanju, marca prihodnje leto pa naj bi bilo še sindikalno prvenstvo v plavanju.

A. Z.

Letošnja zima na Krvavcu

Dolgo smo čakali na prvi sneg, ki se kar ni upal spuštiti na zemljo. Končno je le zapadel, a še vedno ne dovolj za idealno smuko po naših planinah. Upajmo, da se bo to stanje v kratkem popravilo in se bodo smučarji lahko brez skrbi odpravili na naša planinska smučišča.

Podjetje Aerodrom Ljubljana-Pula je za letošnjo sezono sklenilo znižati vozovnice na vlečnici za 12 voženj, ki so stale lani 10 N din, ob delavnikih, razen sobot, nedelj in državnih praznikov na 7 Ndin. Cene na vlečnici so že tako nizke, saj stane vzpovnica za eno vožnjo na višinski razliki okrog 250 m le 1 N din, medtem ko so npr. na italijanskih vlečnicah cene 1 lira za 1 m višinske razlike. Po takem računu bi morala veljati vozovnica za eno vožnjo iz Tihe doline na Njivice okrog 5 N din. Bru-

narica v Tihi dolini že posluje, okrog 20. t. m. bo izročena prometu tudi depandansa s 27 ležišči, vlečnica pa bo začela obratovati najkasneje 16. t. m. Cene penzionov v Brunarici ali depandansi so za domače smučarje 36 N din. Penzion je bivanje, dalje od treh dni. V obeh gostin-

skih objektih je centralno ogrevanje in topla voda. V Brunarici je dobro poskrbljeno za večerno razvedrilo; v depandansi pa bo za goste, ki žele zvečer mir.

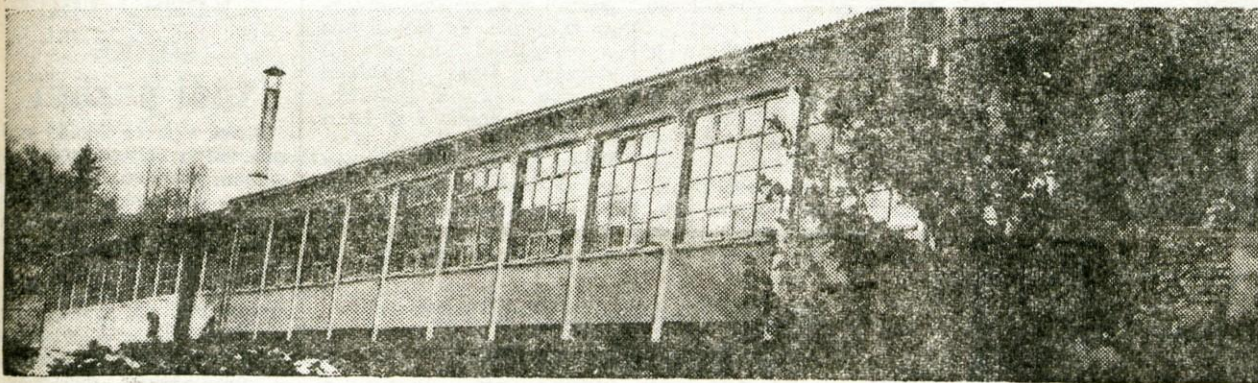
Pridite, in se o vsem tem prepričajte in uživajte na krasnih smučiščih na Njivicih in v Tihi dolini.

Izžrebanci nagradne križanke

Rešitve nagradne križanke nam je poslalo 551 bralcev. Žreb je naklonil nagrade naslednjim reševalcem, ki so pravilno rešili križanko:

1. nagrada 100 N din Franc Naglič, Radovljica, Prešernova 10
2. nagrada 50 N din Seršen Beba, Piran, Tomažičeva 4/III
3. nagrada 50 N din Gustav Perne, Osnovna šola, Cerklje
4. do 10. nagrade po 30 N din: Lizi Krofi, Kranj, Milena Korbar 8, Vida Stirn, Tržič, C. JLA 31, Saša Kump, Prešernovo gledališče, Kranj, Oton Zazvonil, Tržič, Trg Svobode 20/I, Marija Glavač, Kranj, Planina 13/II, Vika Logar, C. JLA 6, Franc Magdič, Kranj, Župančičeva 5.

Vsem srečnim dobitnikom sporočamo, da jim bomo nagrade poslali po pošti.

V petih letih skoraj za trikrat povečali proizvodnjo Exoterm prihodnje leto na Polici

V štirih letih 400 milijonov starih dinarjev investicij za reprodukcijo — Iz obrtniške, napol ročne proizvodnje mila je zrasel industrijski obrat, ki preskrbuje z izdelki črno in barvno metalurgijo ter livarne za vse vrste kovin

Kemična tovarna Exoterm je danes med ljudmi ena manj znanih tovarn v kranjski občini. Ta tovarna namreč ne izdeluje izdelkov za široko potrošnjo. Še tako rekoč včeraj pa je bila tovarna precej znana po tovrstnih izdelkih.

V stavbi, kjer je danes še Exoterm, je bila vse od 1772. leta tovarna mila. 1945. leta pa se je preimenovala v tovarno mila Oven. Vendar pa je kolektiv te tovarne zaradi močne konkurence tovrstnih izdelkov pred približno desetimi leti začel razmišljati o drugačni proizvodnji. Tako so 1958. leta začeli s prvimi poskusi. Odločili so se in 1961. leta popolnoma prenehali s proizvodnjo pralnih sredstev.

Od takrat pa kemična tovarna Exoterm proizvaja pomožne livarske izdelke za črno in barvno metalurgijo ter za vse vrste kovin. Tako

proizvaja različne exotermne zmesi, talila za barvne kovine, briketne ferozlitin (v livarnah jih dodajajo kupolnim pečem), izolacijska sredstva za železarne in aluminijev prah.

Kmalu se je pokazalo, da je bila preusmeritev na tovrstno proizvodnjo pravilna in zelo koristna — tako za kolektiv kot za potrošnike teh izdelkov. Danes namreč v Exotermu prodajajo te izdelke vsem večjim železarnam v državi. Se do pred kratkim so železarne te izdelke, s katerimi dosegajo boljši izkoristek pri vlivanju jekla, morale uvažati. Danes pa so izdelki Exoterna že tako kvalitetni, da jim tega ni treba več.

Vedno boljša kvaliteta izdelkov in nadaljni razvoj tovarne pa sta kmalu postavila pred kolektiv novo nalogo. Morali so misliti na nove

prostore. Tako so se odločili za precej veliko investicijo. 1964. in 1965. leta so v gramoznici na Polici zgradili dve hali in nekaj skladiščnih lop in v te prostore preselili proizvodnjo pomožnih livarskih sredstev in aluminijevega prahu. Takrat so si prebivalci v mestu, blizu tovarne, zelo oddahnili zaradi neprijetnega vonja pri proizvodnji teh izdelkov. Letos pa so na Polici zgradili še dve hali za skladiščenje surovin in gotovih izdelkov. V prihodnje jim je tako ostala še zadnja investicija. Zgradili bodo namreč še upravno stavbo in tako se bo prihodnje leto končno ves kolektiv preselil na Polico, medtem ko bodo staro stavbo prodali. (V podjetju so nam povedali, da bo stavbo kupilo neko podjetje iz Vojvodine, ki jo bo preuredilo v počitniški dom za svoje delavce.)

Izgradnja teh novih prostorov za 78-članski kolektiv kemične tovarne Exoterm ni bila tako majhna investicija. Uspeh pa je še toliko večji, ker bodo vanje vložili v štiri letih okrog 400 milijonov starih dinarjev, za kar niso iskali nobenega kredita. Sicer pa se uspehi tovarne kažejo tudi v drugih številkah. Od kar so se namreč preusmerili na tovrstno proizvodnjo, oziroma bolj točno od 1962. leta se je povečal dohodek v tovarni za 556 odstotkov, količina proizvodnje pa skoraj za trikrat. Tako se je iz obrtniške, napol ročne proizvodnje mila razvil mehaniziran industrijski obrat. Posebno pa je porasla storilnost v tovarni letos, ko so prešli na skrajšan delovni čas — v primerjavi z devetimi meseci lani je storilnost porasla za 15,9 odstotka. Razen tega pa bodo letos rešili stanovanjski problem za sedem članov kolektiva. Še boljše uspehe pa v podjetju pričakujejo prihodnje leto, ko se bodo dokončno preselili v nove prostore.

Nevarna Trojarjeva ulica

Promet na naših cestah neprestano narašča, obenem pa se večja števila prometnih nesreč. Ne moremo pa trditi, da so samo vozniki krivi prometnih nesreč. Večina naših cest je iz dneva v dan preobremenjena z vozili, razen tega pa je stanje nekaterih cest takšno, da si na njih ne moremo zamišljati današnjega, kaj šele jutrišnjega prometa.

Za nekatere ceste v Kranju prav tako ne moremo reči, da ustrezajo današnjemu prometu. Ena izmed zelo obremenjenih ulic v Kranju je tudi Trojarjeva v Stražišču, kjer se odvija promet proti ambulantni in dalje proti Čepuljam in Selški dolini. Trojarjeva ulica je odprta za ves promet, tudi za tovornjake. Pogosto so tu kaj nevarne prometne situacije, ko se na nepregledni cesti srečujeta kolesar in na primer tovornjak. Skoro vsak dan se tu oprasne kako vozilo, ki pa tega največkrat niti ne prijavljajo. Sledovi prask se poznajo tudi na desni strani ograje. Največkrat si vozniki pomagajo tako, da raje počakajo pred vhom v ulico.

Sedaj, ko je zapadel sneg, je stanje v tej ulici še bolj kritično. Najbrž bi se dalo najti toliko denarja za razširitev Trojarjeve ulice, saj je kritičnih končno samo kakih sto metrov. Prav tako pa bi bilo potrebno postaviti znake ali je pot dovoljena za vsa vozila, tudi za kolesarje in vprežna vozila.

P. K.

**Kdor zdravje ljubi,
ne pije veliko.
Če pa pije,
pije Hermeliko!**

DANA TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET

Velika reklamna prodaja
HERMELIKE
v paviljonu MURKE
na novoletnem Gorenjskem sejmu
v Kranju
BREZPLACNA POIZKUŠNJA HERMELIKE

Obiščite
paviljon

murha
LESCE

Radovljiško rekreacijsko središče?

Načrti smučarskih delavcev z Goško ravnjo

V zadnjih letih so se pri nas razvila številna zimsko-sportna središča, vendar oddaljenost pa tudi cene v njih največkrat niso v prid našemu človeku. O večini teh smučišč ne moremo govoriti kot o rekreacijskih središčih, ki bi bila namenjena predvsem tamkajšnjim prebivalcem. Zaradi omenjenih pomanjkljivosti le težko govorimo, da bi bila ta središča osnova za množični razvoj smučarskega športa in torej rekreacije delovnega človeka v ožjem pomenu.

Smučarski klub iz Radovljice se zaveda vsega tega in si zato prizadeva, da bi uredili na Goški ravni smučarsko središče, ki bi bilo predvsem namenjeno prebivalcem Radovljice oziroma Lesc, Kroke, Begunj in drugim vasem v neposredni bližini.

Na Goški ravni je že koča (na višini 939 m), ki so jo lani preuredili, tako da sedaj predstavlja zameetek morebitnega bodočega središča.

Izpod koče in nad njo so odlične možnosti za ureditev smučarskih prog. Najvišja točka, Zgoški vrh, je visoka 1170 metrov. Mimo Goške vasi je speljana cesta do Vodiške planine, prek Rovtarice do Bohinja, do Dražgoš in Skofje Loke. Goška ravan je oddaljena od Radovljice le 10 km.

Podobno kot Pokljuka je tudi Jelovica bogata s snežnimi padavinami. Del, kjer leži Goška ravan, ima še to prednost, da ima osojno lego in so zaradi tega ugodne snežne razmere trajnejše. Ugotovili so, da je primerna smuka v najneugodnejših zimah dolga vsaj štiri mesece. Opa-

zovanja so pokazala, da je bil tu sneg tudi tedaj, ko so bila brez njega vsa znana smučišča.

SK Radovljica je pripravil že tudi načrt prog, ki naj bi se spuščale od Zgoškega vrha (1170 m) do Ledene doline (925 m). Proga za slalom bi bila dolga 900 m in bi šla naravnost z vrha v dolino. 1300 metrov dolga proga za veleslalom bi šla po levem grebenu, družinska proga (2000 m) pa po desnem bregu v dolino. Vse tri proge imajo 240 m višinske razlike. Možeče je speljati tudi progo za smuk, ki bi potekala od vrha, mimo koče proti dolini do Njivic (600 m). Dolga bi bila kar 3500 metrov.

Člani smučarskega kluba so izsekali že precejšnji del proge za slalom. Tu naj bi bila v perspektivi tudi manjša vlečnica. Trasa močnejše vlečnice oziroma sedežnice pa naj bi potekala iz Ledene doline na sam vrh. S to žičnico bi se odprle možnosti za uporabo vseh naštetih prog (seveda bi bilo potrebno še prej urediti na progah zemeljska dela). Po na-

črtih bi bila zanimiva tudi 1500 m dolga sedežnica z Njivic do koče na Goški ravnini, ob kateri bi se prav tako dalo urediti lepa smučišča.

Načrti so pripravljeni, vendar ne smemo misliti, da je vse skupaj le pri načrtih. Smučarji in tudi drugi že uporabljajo lepa smučišča v neposredni bližini Radovljice. Prav pred dnevi so se dogovorili, da bodo vzdrževali pot do koče čez vso zimo, tako da bodo smučišča lahko vedno polna.

Brez dvoma so zanimiva prizadevanja smučarskega kluba v Radovljici, kajti smučarska množičnost se lahko najuspešnejše razvija na terenih ob neposredni bližini mest. Morda bi kazalo posnemati Radovljičane tudi v drugih krajih. Tako bi bila potrebna manjša vlečnica npr. v Torkli pri Stražišču in tudi na drugih podobnih terenih v bližini večjih krajev.

P. Colnar

Vedno več tujcev tudi pozimi

Danes v svetu zimski turizem vedno bolj pridobiva na svojem pomenu. Kako je s tem v slovenskih središčih, smo se pozanimali na direk-ciji turistične agencije Kompas v Ljubljani.

Izvedeli smo, da je Kompas že pred tremi leti, takoj po izgradnji letališča Brnik, sklenil prvo zimsko pogodbo s holandskima agencijama Hotel Plan in Centouri. Prvo leto je bila v ta dogovor vključena samo Kranjska gora, kasneje pa tudi Bled in Bohinj. Že naslednje leto je bila prek jugoslovanskega predstavništva na Švedskem sklenjena pogodba z agencijo Yugotours. Letos pa je Kompas, razen že omenjenih pogodb sklenil pogodbo z nemško firmo Neckermann, ki ima zakupljene kapacitete v skoraj vseh vodilnih hotelih v Bohinju, Kranjski gori in delno na Bledu. Prva skupna bo prispela na letališče Brnik že 20. decembra s prevoznikom Adria avio prometom. Skupine se bodo menjavale na 15 ali 20 dni.

V letošnji zimski sezoni je tudi prvič sklenjena pogodba s češko agencijo Čedok, ki bo pošiljala svoje goste v dom Jelka na Pokljuki.

Turisti v radovljiški občini Po končani sezoni

V oktobru je bilo v radovljiški občini za 1 odstotek manj tujih in domačih gostov kot prejšnji mesec, pri čemer je značilno, da se je število domačih in tujih gostov na Bledu močno znižalo, v Bohinju število domačih povečalo, v Radovljici pa se je povečalo tako število domačih kot tujih gostov.

Hoteli so imeli za 3 odstotke več prenočitev kot v lanskem oktobru in to zato, ker so se zaradi različnih tečajev in simpozijev povečale domače prenočitve za 8 odstotkov. V blejskih hotelih je bilo za 5, bohinjskih za 38 odstotkov prenočitev manj kot lani.

Zaradi manjšega števila gostov, ki so v oktobru zajeti v podatke, to ni bistveno vplivalo na statistične podatke, ki so bili neposredno po končani letni sezoni.

Skupno število prenočitev je padlo za 3 odstotke, pri čemer so domače padle za 12, tuje pa so se povečale za 3 odstotke. Porast tujih prenočitev gre v prvi vrsti na račun povečanja v kampih, saj so imeli letos kar 38.000 tujih prenočitev več kot lani.

V bohinjskih hotelih je bilo letos 11.000 domačih prenočitev manj, število tujih pa se je povečalo za 8000, vendar je kljub temu končna bilanca negativna. Blejski hoteli so imeli letos 27.000 tujih prenočitev manj, medtem ko je število domačih ostalo nespremenjeno. Hoteli na ra-

dovljiškem področju kažejo precejšen porast in to zaradi nizke lanske osnove (rekonstrukcija Grajskega dvora).

Zasebne turistične sobe so obdržale lansko raven prenočitev, pri čemer so padle tuje prenočitve za 2000. Počitniški domovi izkazujejo padec 16 tisoč domačih in 2000 tujih prenočitev, medtem ko so se prenočitve v kampih povečale za 38.000 na račun povečane obiska Holancev v juliju.

Če ne upoštevamo prenočitev v kampih, je število v stalnih objektih padlo za 9 odstotkov, in to za 31.000 domačih in 17.000 tujih (6 odstotkov).

P. C.

Podjetje za PTT promet Kranj
razpisuje za dne 21. 12. 1967

javno dražbo

za prodajo avtomobila Zastava 615 B-furgona v nevoznem stanju z izključno ceno 3.500 N din. Javna dražba bo navedenega dne v Kranju, Sejmišče 2 z začetkom ob 9. uri.

Podjetje za PTT promet Kranj

Gostinstvo, to je sedaj vprašanje

Predsednik strokovnega odbora Gospodarske zbornice SRS za turizem in gostinstvo Štefan Špilak o problemih, ki se pojavljajo v gostinstvu

Po vseh gorenjskih občinah so bila posvetovalna zasebnih gostilničarjev, ki jih je organiziral strokovni odbor za turizem in gostinstvo Gospodarske zbornice SRS. Udeleženci so opozorili na vrsto perečih vprašanj, s katerimi se srečujejo pri vsakdanjem delu. Ker je postal turizem (in s tem tudi gostinstvo) pomemben v zadnjem času, smo prosili predsednika odbora Štefana Špilaka za nekaj odgovorov.

— Med gorenjskimi občinami je v obremenitvah turizma in gostinstva prišlo do precejšnjih razlik. Kateri so te razlike in kako vplivajo na razvoj turizma v okviru Gorenjske?

»Stopnje in osnove za obremenitev gostinstva po posameznih občinah na Gorenjskem se bistveno ne razlikujejo. Le občina Kranj ima npr. za 5 do 10 odstotkov nižjo stopnjo prometnega davka od prodaje alkoholnih pijač v primerjavi z drugimi občinami. Bistveno bi pa vplivale občine na razmere gospodarjenja v gostinskih gospodarskih organizacijah na svojem območju, če bi si vzele za zgled občino Radovljico, ki je gostinstvo opustila plačevanja stopnje obresti na poslovni sklad.

Pri določanju obremenitev v gostinstvu bi morale občinske skupščine posebej obravnavati razmere gospodarjenja v na novo zgrajenih gostinskih ali turističnih objektih oz. v objektih, na katerih so narejene velike preureditve. Zaradi izredno težkih pogojev odplačevanja kreditov za investicije zaidejo taki objekti že takoj v začetku v težave, ki bi jih pa s primerno oprostitvijo občinskih obremenitev za določen čas lahko v dosti krajšem času premagali in prešli na redno poslovanje.

— Na sestankih je bilo dosti govora o izenačevanju delovnih pogojev zasebnega in družbenega sektorja. V čem so razlike in kako si zamišljate to izenačevanje?

»Na raznih sestankih in v tisku se stalno pojavljajo razprave o neenakih ekonomskih pogojih med družbenim in zasebnim gostinstvom. Dejansko izhaja ta neenakost le iz nepravilnega in površnega izvajanja obstoječih zakonskih predpisov. Osnovni pogoji gospodarjenja v družbenem in zasebnem gostinstvu so enaki, le izvajanje davčnega sistema občinskih organov povzroča upravičeno kritiko družbenega gostinstva.

V občinskih upravah vse premalo obravnavajo in skrbijo za pravilno odmero davkov zasebnemu gostinstvu, ne nadzirajo pravilnost davčnih prijav, inspekcije ne ugotavljajo in ne preganjajo utaj dohodkov itd. Potrebno

bi bilo uvesti ustrezno službo, ki bi bila sposobna zaostri nadzor nad zasebnim gostinstvom in ki bi preganjala kršitve z ostrejšimi sankcijami.

Vse to bi bilo le v prid zasebnim gostilničarjem, ki si želijo in so se resno vključili v to panogo gospodarstva ter bi se tako izognili posplošni kritiki zaradi posameznikov, ki skušajo z različnimi načini obiti zakonske predpise ter želijo izkoristiti trenutno konjunkturo.

Upravičena pa je kritika glede obračunavanja prometnega davka od alkoholnih pijač v zasebnem gostinstvu v pavšalnem letnem znesku. Prometni davek od alkoholnih pijač ni rezultat osebnega dela gostinca, ampak ga plača potrošnik in bi se moral obračunavati tudi v zasebnem gostinstvu po dejansko opravljenem prometu tako kakor v družbenem gostinstvu. Kolikor bo v prihodnjem letu sprejet obstoječ predlog zbornice, da naj se določi za osnovo za obračunavanje prometnega davka količina pijače, bo tudi za zasebnike skoraj v celoti odpadel ugovor, da je težko nadzorovati finančni iztržek prodanih pijač, ker bo nadzor nad prodanimi količinami dosti lažji.

— Eden izmed resnih problemov, ki otežujejo delo v gostinstvu, je vprašanje vinotočev in točilnic ter točenja alkoholnih pijač v trgovskih lokalih. Nam lahko poveste nekaj o tem?

»Ta problem je toliko resen, ker povzroča veliko kritike na račun gostinstva, ki pa pri tem ni nič zakrivilo. Mreža raznih vinotočev se vsak dan bolj širi — še več, širi se mreža obratov, ki sicer imajo dovoljenje za prodajo alkoholnih pijač, ne pa tudi za točenje alkoholnih pijač na gostinski način, pa jih kljub temu točijo.

Z obstoječimi zakonskimi predpisi je jasno določeno, kdo sme prodajati alkoholne pijače in kdo sme točiti alkoholne pijače na gostinski način. Žal pa teh predpisov razni vinotoči, mlekarne, trgovine, bifeji zaprtega tipa itd., ne upoštevajo in nezakonito točijo alkoholne pijače na gostinski način. Potrošniki se tega načina zelo radi poslužujejo,

ker so cene pijač v takih lokalih zaradi izredno majhne režije in nižjega davka nižje kot v gostinskih lokalih.

Tudi ta problem bo možno uspešno rešiti le, če bodo uvedle občinske uprave potrebno službo, ki bo nadzirala dejavnost takšnih obratov ter jih za ugotovljene prekrške strogo kaznovala.

— Na sestankih zasebnih gostilničarjev je bilo precej govora o izboljšavah delovnih pogojev, ki jih lahko pričakujejo zasebni gostilničarji v najkrajšem času.

»S temeljnim zakonom o gostinski dejavnosti je omejeno zaposlovanje tuje delovne sile v zasebnem gostinstvu na 3 delavce, s tem, da se ožji družinski člani ne štejejo v to število. Po dveletni veljavnosti tega določila je zbornica ugotovila, da omejevanje zaposlovanja tuje delovne sile odvrača zasebnika, da bi odprl gostinski obrat in opravljal tiste gostinske dejavnosti, ki zahtevajo več delovne sile — tj. priprava in prodaja hrane ter oddajanje prenočišč, kar bi dopolnjevalo obstoječo mrežo gostinskih lokalov družbenega sektorja.

Zbornica je predlagala zveznim organom, naj se prepusti odločanje o uporabi dopolnilnega dela drugih v gostinstvu posameznim republikam, ki bi lahko glede na razmere in potrebe določili različne število tuje delovne sile za posamezne vrste gostinskih obratov in s tem spodbudili vključevanje zasebnikov v vrste gostinskih obratov.

— Zakon ne zahteva kvalifikacij za zasebne gostilničarje. Kaj menite o tem?

»Republiški zakon o zasebnem gostinstvu določa, da mora imeti občan, ki želi opravljati gostinsko dejavnost, dokazano strokovno usposobljenost za gostinski poklic. Obenem pa daje zakon občinski upravi diskrecijsko pravico, da izda dovoljenje za opravljanje gostinske dejavnosti tudi občanu, ki nima dokazane strokovne usposobljenosti za gostinski poklic, če občinski upravni organ meni, da mu za opravljanje zaprošene dejavnosti ta strokovna usposobljenost ni potrebna.

Po intenciji zakona je tako določilo tudi pravilno, ker moramo upoštevati, da se širi mreža zasebnih gostilnic tudi v hribovitih predelih naše republike, kjer dejansko ni potrebno zahtevati takšne usposobljenosti.

Ker pa se v praksi marsi delavcev.

Zbornica meni, da bi morale imeti občinske skupščine izdelana jasna stališča, v katerih krajih oziroma predelih občine bi lahko dovoljevale obratovanje zasebnega gostišča, ki ga vodi zasebnik brez priznane strokovne usposobljenosti in na katerih lokacijah bi lahko ustanovil gostinski obrat le zasebnik, ki bi imel priznano strokovno usposobljenost. S tem bi lahko zagotovili višjo raven gostinskih uslug.

Zbornica bo posredovala svoja stališča občinskim skupščinam po teritorialnih strokovnih odborih in jim bo predložila konkretne predloge.

— Kakšne so možnosti za kreditiranje zasebnega gostinstva?

»Po veljavnem bančnem sistemu je možno dajati kredite zasebnikom. Zaradi pomanjkanja prostih bančnih sredstev pa banke le v manjši meri sodelujejo pri kreditiranju investicij v zasebno gostinstvo.

Dosedanji razvoj zasebnih gostinskih obratov so omogočale predvsem nekatere občinske skupščine, ki so kdaj dogaja, da izda občinski upravni organ dovoljenje občanu, ki nima strokovne usposobljenosti za gostinskega delavca tudi za lokacijo obrata, ki po vrsti in številu uporabnikov zahteva višjo raven gostinskih uslug, je upravičena kritika gostinskih sklepale z zasebnimi gostilničarji pogodbe o pavšalnih obremenitvah in jim pri tem priznavale posebne davčne olajšave zaradi investicij. Vse občine sicer ne vodijo takšne spodbudne davčne politike, ter bi bilo potrebno to vprašanje posebej preučiti in eventualno uzakoniti obvezo občinskih skupščin, da vloženo investicijo zasebnih gostilničarjev upoštevajo kot obdajno postavko pri določanju višine obremenitev.

— Na sestankih ste večkrat govorili o prizadevanjih strokovnega odbora po dajanju kompletnih gostinskih uslug. Kako to zagotoviti?

»Na sestankih strokovnega odbora za turizem in gostinstvo v Radovljici je bilo veliko razprave glede kompletnih gostinskih uslug zasebnega gostinstva. Kot sem že prej omenil, se v zasebnem gostinstvu vse bolj širi mreža različnih bifejev in gostiln, ki imajo le pijačo in mrzlo hrano. Turistični razvoj na Gorenjskem zahteva od gostinstva boljše uslug, to se pravi, da mora imeti gostinski obrat, pa tudi zasebni, poleg pijače vsaj še toplo hrano, čeprav je velika potreba tudi po prenočitvenih storitvah.

V vseh večjih turističnih krajih na Gorenjskem je gostom na voljo veliko število privatnih turističnih sob, ne dajemo pa jim možnosti za prehranjevanje. Občinski upravni organi bi morali pri izdaji dovoljenj zasebnikom upoštevati tudi te potrebe ter določiti, kakšen obrat je lahko na posamezni lokaciji.

— Ljudje često govorijo o pretiranih zasluhkih v zasebnem gostinstvu. Kaj menite o tem?

»Moram vam prirediti o govoricah o pretiranih zasluhkih v zasebnem gostinstvu, toda hkrati moram izjaviti, da se s temi govoricami ne strinjam.

Zasebni gostinec, ki se je resno vključil v to panogo gospodarstva in ki s kvaliteto svojih storitev privablja goste v svoj lokal, ne more imeti pretiranega zasluhka. Posamezniki, in to so izjeme, skušajo bogateti na osnovi davčnih utaj. To pa lahko samo zaradi neustreznega nadzora občinskih upravnih organov. O pretiranih zasluhkih je veliko govora pri gostinskih delavcih, ki imajo pogodbeno v najemu objekt, ki je last družbenega sektorja. Kolikor ima takšen delavec resnično pretirane zasluhke, je tudi to krivda občinskih upravnih organov, ker si niso s pogodbo zagotovili pravilnega poslovanja in nadzora nad tem poslovanjem.

P. Colnar

Hotel Grad Hrib v Predvoru

obvešča cenjene obiskovalce, da prireja vsako nedeljo od 17. ure dalje

ZABAVO S PLESOM

Igra ansambel Cirila Šavsa

Obenem vabi hotel tudi za obisk grajske kleti, ki je odprta vsak dan razen ponedeljka od 10. ure zvečer do 3. ure zjutraj.

V nekaj stavkih

JESENICE — V šolski kuhinji dveh osnovnih šol na Jesenicah pripravljajo šolske malice za skoraj tri četrte šolarjev, medtem ko pa kosi tu le 150 šolarjev. Pri zdravniških pregledih so ugotovili pri nekaterih šolarjih znake nedohranjenosti, posebno pri tistih, pri katerih sta oba starša zaposlena. Zato zdravstveni delavci priporočajo šolam, naj bi šolske malice prejemale vsi učenci.

JESENICE — V petek zvečer bo v domu Partizana na Jesenicah proslava dneva JLA. Po vseh osnovnih šolah bodo borci NOV pripovedovali učencem o dogodkih iz narodno-osvobodilne borbe. Taborniki pa bodo obiskali vse karavle, da bi obdarovali graničarje.

CERKLJE — Na jutrišnjem zboru volivcev v Cerkljah bodo med drugim govorili o izvedbi programa tekmovanja Leto krajevnih skupnosti. Program posveča večji del problemom življenja na vasi vse od komunalne dejavnosti, otroškega varstva, trgovine, kulturnoprosvetnega dela do izobraževanja odraslih in drugo. V zvezi s tem nameravajo v Pšenični uređiti vodovod, ceste in javno razsvetljavo, v Vasci pa požarnovarnostni bazen s hidranti, pota in javno razsvetljavo. — R. Č.

Skromna slovesnost v Demšarjevem naselju

V soboto so imeli prebivalci Demšarjeve ceste v Škofji Loki skromno slovesnost. Odprli so novo stopnišče, ki povezuje Demšarjevo in Koširjevo cesto. Približno trideset ljudi je v svojem prostem času sodelovalo pri gradnji sedem metrov visokega stopnišča. Material, ki ga je prispevala krajevna skupnost v Škofji Loki, in vloženo delo prizadevnih prebivalcev Demšarjevega naselja, je vredno milijon in pol starih dinarjev.

Filmi, ki jih gledamo

My Fair Lady — spretno posneta gledališka uprizoritev istoimenskega musicalla — Z veliko reklame je ljubljansko distribucijsko podjetje Vesna film poslalo v naše kinematografe film režiserja Georga Cukorja *My Fair Lady*.

Poslovni možje v tem podjetju torej žele, da bi s filmom, ki so ga kupili, čimveč zaslužili. No, treba jih je razumeti, saj so zanj tudi precej odšteli in radi bi dobili denar nazaj.

Uvod bi bil pravzaprav nepotreben. Navsezadnje je pri slehernem filmu tako! Vendar gre v našem primeru za nekakšno posebnost, saj so producenti vanj vložili veliko, izredno veliko denarja. Ta značilnost je v filmu prisotna. Vidimo jo, ko gledamo razkošno barvno paletu na platnu, vidimo jo v bogato oblečenih igralcih, vidimo jo v izredno bogatih kulisah in vidimo jo tudi, ko gledamo igralce, ki so uvrščeni na sam vrh plačilne liste ameriških igralcev.

Ce gre producentom predvsem zato, da film doživel finančni uspeh, potem tudi vse store, da bo ta uspeh kar najbolj zagotovljen. Warner Bros je zato poskrbel! Režiserju je pustil toliko svobode, kot se je zdelo njemu prav. Pa tudi George Cukor kakšnih posebnih zahtev skoraj gotovo ni imel.

Gledamo *My Fair Lady* in bolj malo razmišljamo. Prijetno se zabavamo in poslušamo pesmi ter gledamo ples, pa nam je film všeč. Všeč nam je glavna igralka, všeč

nam je blišč in doslednost ter skoraj aritmetična natančnost v scenografiji, kostumih, skratka v vsem, kar vidimo ali slišimo.

Zgodovina musicalla z istim naslovom je bogata. Priderik Loeve je uglasbil, malce predrugail ter spremenil naslov komedije G. B. Shawa *Pygmalion*. Nastal je prikupen musicall, ki je imel predvsem en sam namen — zabavati.

George Cukor je spretno sledil gledališkemu izročilu te predstave. Dodal je nekaj zunanjih posnetkov, skrbel da je ustvarjalni aparat deloval tako kot je hotel on ter napravil film, ki zabava široke množice.

Film bo brez dvoma imel tudi pri nas veliko gledalcev. Manj bo verjetno mlajših, več pa bo tistih, ki so radi gledali operete na naših odrih še pred zadnjo vojno.

V svojem žanru, čeprav ga nekateri postavljajo na prvo mesto, pa ta film ni izkoristil tistega, kar smo lahko videli pred meseci v francoskem filmu *Dežniki Cherbours*.

Primerjava je zanimiva in poučna. Dežniki so film! *My Fair Lady* pa na filmsko platno prenešana gledališka predstava.

Zapisali smo, da se ob gledanju filma lahko zabavamo. Da! Lahko pa tudi razmišljamo o tem, ali je življenje res takšno, kakršnega prikazuje avtorji tega filma. Tu pa se gledalčeva zabava tudi konča!

B. Sprajc

Karavanke brez meje

V petek, 15. decembra, so se zbrali na Smarjetni gori alpinisti — gorski reševalci iz Kranja in Beljaka. Bilo je to srečanje v sklopu rednih vsakomesečnih družabnih večerov kranjskih planincev, vendar je bil tokrat poudarek na mednarodni širini Gorske reševalne službe, ki v svoji dejavnosti ne razlikuje nacionalnosti niti državnih meja ob nesrečah. To se je zlasti pokazalo reševalcem z obeh strani Karavank letošnjega oktobra ob težji nesreči avstrijskega državljanja v stenah Grintovca. Reševalci iz Kranja in Beljaka so takrat imeli le en cilj — pomagati človeku. Toda za pogovore takrat ni bilo časa. Utegnili so si le izmenjati željo, da bi se ob priložnosti

srečali, bolje spoznali delo, izkušnje in uspehe, izboljšali sodelovanje v tej dejavnosti z obeh strani Karavank, ki ne sme poznati ovir državnih meja kadar gre za človeka.

Tako je prišlo do prvega srečanja na Smarjetni gori. Gostje se za uvod pokazali serijo barvnih diapozitivov iz njihove odprave na otoke v Severnem ledenem morju. Zatem pa so se reševalci pogovarjali o reševanju v gorah, o opremljenosti, o pogojih in o vsem, kar jih teži, navdušuje.

Vodja beljaških reševalcev Karel Kuchar je ob tem dejal, da je bil za njih ta večer izrednega pomena. Ob skrbi za človeka ne bi smelo biti državnih meja. K. M.

Prireditve za mlade Tržičane

Novoletne prireditve za najmlajše Tržičane se bodo začele že 25. decembra, ko bo dramska sekcija DPD Svoboda Tržič uprizorila Sneguljčico, v kinu bodo predvajali barvni film *Delfini*, vsak dan pa bodo tudi lutkovne predstave.

Dedek mraz bo obiskal ci-

cibane v Cankarjevem domu, spored bodo pripravili učenci vseh treh tržičkih osnovnih šol in otroci iz tržičske vzgojno varstvene ustanove.

Po vseh šolah v Tržiču bodo krajše prireditve, na katerih bodo otroke obdarovali s kolektivnimi darili. **vlg**

Obveščamo cenjene odjemalce, da smo s 1. 12. 1967 znatno znižali cene umetnemu usnju VIST in VISTAL

Izdelek	Nova cena	Stara cena
I. VIST galanterijski		
gigant	25,00	28,00
galant	22,00	26,00
galantina	20,00	24,00
grazla deb. 1,0—1,8 mm	15,00	16,00
deb. 1,9—2,5 mm	18,00	19,00
II. VIST tapetniški		
tapo	23,00	28,00
styl	20,00	22,50
stylan	16,00	19,50
stellina	9,00	14,00
stylin	11,00	novi artikel
III. VIST čevljarski		
jasna	25,00	26,50
lak-lux	27,00	novi artikel
lak-metallic	29,00	novi artikel
karo	24,00	26,50
stella	11,00	16,00
Texopen deb. 2,3—2,7 mm	25,00	26,50
deb. 2,8—5 mm	28,00	28,00
Pena deb. 2,3—2,7 mm	13,00	16,00
deb. 2,8—3,2 mm	20,00	23,00
deb. 3,3—5 mm	26,00	28,00
vistopan	35,00	39,00
IV. oblačilno umetno usnje		
vistal (cena za 1 tm)	35,00	39,20

Naša prodajna služba vam bo postregla z vzorci in podrobnostmi

standard

INDUSTRIJA USNJA
KEMIČNIH IZDELKOV IN PLASTIČNIH MAS
KRANJ — SAVSKA CESTA 20a JUGOSLAVIJA
Tel. 21 936 — 21 937

Nesreče preteklega tedna

Prejšnji teden se je na gorenjskih cestah pripetilo 17 prometnih nesreč. Več nesreč se je pripetilo zaradi zaviranja na spolzkih cestah.

Na Gorenjesavski cesti v Kranju se je v nedeljo, 17. decembra, popoldne pripetila prometna nesreča, ko je voznik osebnega avtomobila Drago Čepin pri srečanju z avtobusom zavrl. Pri tem je zadaj del avtomobila zaneslo v avtobus, ki prav tako ni mogel pravočasno ustaviti. Ranjen ni bil nihče, škode na avtomobilih pa je za 3300 N dinarjev.

Pri srečanju na zasneženi cesti Jelovice se je prevrnil pod cesto osebni avtomobil Lj 299-20, ki ga je vozil Miroslav Kavčič iz Radovljice. Pri srečanju s osebnim avtomobilom italijanske registracije, sta sicer oba voznika ustavila, vendar je Kavčič zapeljal preveč na rob ceste, tako da se je z avtomobilom prevrnil v strmino. Voznik se ni ranil.

Zaradi neprimerne hitrosti se je na cesti Bled-Bohinj pripetila huda nesreča vozniku Slavku Blačiču v osebnem avtomobilu nemške registracije. V nepreglednem ovinku je avtomobil vrglo s ceste v drevo. Voznika, ki se je v nesreči hudo ranil, so odpeljali v jeseniško bolnišnico, medtem ko se je sopotnik v avtomobilu le laže ranil.

Malo nenavadna nesreča se je pripetila trem avtobusom v soboto, 16. decembra, zvečer na cesti Skofja Loka - Železniki. Sofer Transturistovega avtobusa Mirko Vidic je

vozil za nekim avtobusom. Ker na gladkem cestišču ni mogel ustaviti, je zavil v levo, da se ne bi zaletel v zadnji del neznanega avtobusa. V tem trenutku pa je nasproti pripeljal avtobus istega podjetja, ki ga je vozil šofer Gabrijel Eržen, tako da je bilo trčenje neizbežno. Nihče ni

bil ranjen, škode na avtobusih pa je za 7000 N din.

V Gorenji vasi je v ponedeljek voznik osebnega avtomobila Lj-620-30 Bojan Bevk zaradi prehitre vožnje treščil v obcestni zid. Voznik ni bil ranjen, na avtomobilu pa je za 6000 N dinarjev škode.

L. M.

Pogosti požari zaradi neprevidnosti

V zadnjih nekaj dneh so morali gasilci posredovati pri več požarih, ki so nastali predvsem zaradi premajhne pazljivosti pri ravnanju s pečmi.

V petek, 15. decembra, je gorelo v stanovanju Alojza Ropreta v Radovljici. Vnele so se saje v dimniku in padale skozi pločevinasto cev na premog. Ta se je vnel, pri tem pa je začela goreti tudi drvarnica.

Gorelo je tudi v baraki na Savski cesti v Kranju. Božo Milek je na prižganem kuhinjskem sušil nekaj polen. Ker je medtem zaspal, so se drva vnela. Gasilci so ogenj takoj pogasili.

Drugega dne je gorelo v isti baraki, tokrat pri Francki Stibelj. Ogenj je nastal okoli četrte ure zjutraj, na srečo ali nesrečo pa stanovalka to noč ni bila v stanovanju. Pogorel je kavč in nekaj poda. Požar so pogasili gasilci.

V nedeljo je gorelo v stanovanju Enke Saboti v Tavčarjevi ulici v Kranju. Sabotijeva je naložila v peč večje

poleno, zaradi česar se vrata pri peči niso dala zapreti. Medtem ko je bila na stranišču, je goreče poleno padlo iz peči na kartonske odpadke in drug papir, ki je bil pripravljen za v peč. Razen papirja je začela goreti še omara, ki je stala tik ob peči. Požar so pogasili kranjski gasilci. Škode pa je za 1000 novih dinarjev.

Istega dne popoldne je gorelo v hiši Tilke Ferenčak v Stari Loki št. 26. Na podstrešju so v bližini dimnika začeli tleči leseni tramovi. To je opazil njen sin. Poklical je gasilce, ki so razkopali omet in tleče tramove. Zaradi požara je nastalo za okoli 2000 N din škode.

L. M.

Obratni nesreči

V nedeljo, 17. decembra, se je v jeseniški železarni smrtno ponesrečil Franc Tršek, rojen 1945, z Jesenic Na dveh stojalih je bila položena okoli pet metrov dolga in približno 760 kg težka traverza. Stojali sta podpirali traverzo bolj v sredini, zato je bila traverza na enem koncu lažja. Franc Tršek je menda brez vzroka poskušal dvigniti težko reč. Pri tem pa je nenadoma omahnil, padel na tla, težko breme pa mu je padlo na prsni koš. Delavec je bil takoj mrtev. Tam, kjer

se je nesreča zgodila, ponesrečeni ni imel svojega delovnega mesta.

Istega dne se je v delavnici podjetja Transturist ponesrečil vajenec Alojz Kejžar, rojen 1951, iz Sorice. Kejžar je pomagal mehaniku Janezu Šmidu pri demontiranju prednje leve strani pri avtobusu. Ko sta vijake odvila, je del vzmeti udaril Kejžarja v glavo in mu poškodoval levo lično kost. Odpeljali so ga na ljubljansko polikliniko.

L. M.

14 let zapora za ubijalca

Po večdnevni razpravi pred okrožnim sodiščem v Kranju je v petek ob 17. uri petčlanski senat izrekel sodbo, da je Ljubo Subotić kriv uboja Jožeta Gorjanca iz koristoljuba.

Ljubo Subotić je bil ubil 65 letnega Jožeta Gorjanca med drugim in četrtim majem letos v Gorjančevi hiši na Hrušici. Že prej je večkrat zahajal tja, z Gorjancem pa so ju videvali tudi po jeseniških lokalih. Tistega usodnega večera je Subotić zahteval od Gorjanca denar, kar pa je pokojni odklonil. Zato ga je Subotić zgrabil za vrat in začel daviti, razen tega pa ga je še udaril s polenom. Mrli-

ča je pokril z rjuho, vzel denar in pokojnikovo uro.

Bal se je, da bi ga serijske številke na denarju izdale, zato ga je zmenjal v trafiki. Nosil pa je pokojnikovo uro, za katero pa je kupil nov jermenček.

Pred obravnavo je obtoženca pregledal tudi psihiater. Po njegovem mnenju je Subotić podpovprečna inteligent in primitiven, po drugi strani pa bister in zvit. Krivdo za uboj je skušal prevariti na svojega rojaka Steglica.

Sodišče je po daljšem posvetovanju obsodilo Ljuba Subotića na 14 let strogega zapora.

L. M.

Neprijeten dogodek v Trbižu

Nobena skrivnost ni več, da čedalje več Gorenjcev, pa tudi drugih, nakupuje v Trbižu v Italiji razne vsakdanje predmete. Samo pretekli petek je bilo v Trbižu 6 gorenjskih avtobusov. Trije Kompasovi so odpeljali iz Kranja, dva od podjetja Ljubljana transport z Jesenic in 1 avtobus podjetja Avtopromet Gorenjska iz Tržiča. Prejšnji dan, tj. v četrtek in še v petek dopoldan je bila v Italiji splošna stavka italijanskih trgovcev, zato so trgovine odprle šele ob 12.30. V mestu je bilo v glavnem mirno, le Gorenjcev ni manjkalo na vsakem koraku in v vsaki trgovini. Ko pa so se izletniki vračali na parkirne prostore, so bili prav vsi v hudi zadregi.

Trbiška policija je namreč prišla na parkirni prostor in iskala dva mlada fanta v usnjenih suknjičih, ki sta pred trgovino ukradla pralni prašek Dasch. S policijo je prišel tudi prizadeti trgovec in ni bilo dolgo, ko so že izsledili oba fanta v avtobusu, ki je pripeljal iz Tržiča. Fanta, ki nista imela več kakor 17 ali 18 let, sta se hotela izmakniti, toda budno oko policije jima je to preprečilo. Prizor je bil nadvse mučen. Pred avtobusom pralni prašek in oba fanta, v krogu policije, trgovca in mi, ki smo gledali in spremljali ne ljubi dogodek. Mladenca sta tatvino priznala šele potem,

ko jim je policija odvzela potne liste in jih hotela odpeljati na policijo. Pravzaprav smo bili nad ravnanjem policije in trgovca vsi presenečeni, ker so ravnali tako lepo in popustljivo, saj so od fantov zahtevali le priznanje tatvine in plačilo za ukradeni prašek. Tatvino sta potem priznala, toda nista imela denarja, da bi prašek plačala. Prvi poskus, da bi si tisti, ki je imel prašek najbolj na vesti, izposodil v avtobusu denar, ni uspel, zato res ni veliko manjkalo, da bi se oba mladeniča znašla na policiji in kakor nam je zatrjeval vodja policije, bi zato prejela pol leta zapora. Policija je fanta povabila že v avtomobil, vendar pa je še enkrat dala priložnost, da se zadeva uredi na način, kot je predlagal trgovec, tj. da prašek le plačata.

Fanta sta še enkrat poskusila dobiti denar na posodo. Dobila sta 100 avstrijskih šilingov in 2 tisoč starih dinarjev. Trgovec je bil tako pošten, da je od fanta vzel le šilinge in tisoč dinarjev, tisoč pa mu je vrnil. Starejša ženska, ki je vodila potnike iz Tržiča, se je zahvaljevala trgovcu in policiji za veliko razumevanje in lepo ravnanje, mi pa smo jim obljubili, da bomo doma poskrbeli, da se take in podobne fante pri nas nauči, kako se je treba obnašati v inozemstvu.

Kdo neki je fanta poslal po prašek v Trbiž brez denarja? Starši ali kdo drug je moral pred tem dati pisмено izjavo, preden sta dobila potni list. Mi smo si zadevo razlagali tako, da sta bila res brez denarja, ali pa sta ga zapravila za kakšne druge predmete. Pralni prašek pa sta potem »moral«
ukrasti pred trgovino.

Ta primer verjetno ni osamljen v Trbižu, niti v Trstu in Gorici oziroma v drugih italijanskih mestih. Take tatvine bi morali vsi javno grajati in obsoditi tiste, ki s takim ravnanjem mečejo temno senco na vse Jugoslovane.

—an

Nenavadna nesreča pešca

V ponedeljek, 18. decembra se je na Kidričevi cesti v Skofji Loki pripetila huda prometna nesreča. Marija Fojkar, roj. 1921, je šla peš po desni strani iz Starega dvora. Za njo je pripeljal poltovorni avtomobil MB-104-21, ki ga je vozil Stefan Fras. Pri prehitevanju je vozilo z ogledalom zapelo Fojkarjevo in jo potegnilo za seboj. Voznik se je pred tem srečeval z neznanim avtomobilom. Marijo Fojkar so hudo ranjeno odpeljali v bolnišnico.

L. M.

Za smučarje

ODRASLE

1. SEDEMDNEVNE STRNJENE TEČAJE V ZNANIH SMUČARSKIH SREDIŠČIH za začetnike, srednje in dobre smučarje.

a) tečaj od 22. do 28. I. 1968 na Krvavcu (brunarica)

b) tečaj od 29. I. do 4. 2. 1968 prav tam.

Cena tečajev (6 penzionov, 7 dni pouka) je 293,00 N din

Prijave sprejema do 25. decembra ObZTK Kranj — tel. 22-621, interna 288

c) drugi tečaji bodo od februarja dalje (v krajih po dogovoru)

2. WEEKEND TEČAJE (sobota in nedelja ali samo nedelja) za začetnike, srednje in dobre smučarje. Cena tečaja (za skupino 8 oseb) po 11,00 N din na osebo

3. PRIPRAVE SINDIKALNIH EKIP ZA TEKMOVANJA ALI ZACETNISKE TEČAJE ZA CLANE SINDIKATOV (kraj in čas po dogovoru) VSE PRIJAVE sprejema ObZTK Kranj (tel. 22621) do 23. decembra

4. SVETOVANJE O VSEM V ZVEZI S SMUČARNJEM

Nasvete dobite od 18. dec. do 20. jan. 1968 vsak torek od 10. do 12. ure in v sredo od 14. do 16. ure v pisarni ObZTK Kranj (stavba občinske skupščine, soba 59).

SVETOVANJE JE BREZPLAČNO!

ObZTK Kranj
Komisija za smučanje

Radio

SREDA — 20. decembra

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Domači in narodni napevi za sredo dopoldne — 12.10 Miniature iz opusa Lucijana Marije Škerjanca — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Venček operetnih napevov

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

13.30 Priporočajo vam — 14.05 Igramo za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Naši reproduktivni umetniki igrajo Schumann — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 S plesnim orkestrom RTV

Ljubljana — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Kronanje Popeje — opera — 22.10 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nočno

ČETRTEK — 21. decembra

8.08 Iz oper italijanskih skladateljev — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Narodne pesmi iz Vojvodine — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe — 12.10 Prizor iz opere »Gorenjski slavček« — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo ameriški pihalni orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Izbrali smo vam 14.45 Lirika za otroke — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital sopranistke Dunje Zupanove — 16.00 Vsak

dan za vas — 17.05 Četrtekov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Turistična oddaja — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 V ritmu cha cha — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočno — 22.10 Komorno glasbeni večeri — 23.05 Literarni nočno

PETEK — 22. decembra

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Ileana Bratuš poje slovenske narodne pesmi — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Lahka glasba vzhodnih dežel — 12.10 Kratke skladbe Sergeja Rahmaninova — 12.30 Kme-

tijski nasveti — 12.40 Na kmečki peči — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Veliki valčki in uverture — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Glasbeni intermezzo — 15.45 Kulturni globus — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Glasbene uganke — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Poje zbor Jugoslovanske ljudske armade — 20.30 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Britten in Šostakovič — 23.05 Literarni nočno

Televizija

SREDA — 20. decembra

17.00 Poročila, 17.05 Serijska lutkovna igra (RTV Skopje) — 17.25 Popotovanje po Aziji, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radovednežev (RTV Zagreb) — 19.00 20 milijonov — reportaža (RTV Beograd) — 19.30 Dokumentarni film Milenka Štrbca (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.40 (Ne)znana Talija — 21.40 Mednarodni kvintet Duška Gokovića s pevko Rosito Thomas, 22.10 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Združenje radovednežev, 19.00 Reportaža (RTV Zagreb) — 19.30 TV pošta, 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.25 Poljudno znanstveni film — 20.30 Propagandna oddaja, 20.40 V smeri kažipota (RTV Zagreb) — 21.55 Ustvarjalec in njegovo delo (RTV Beograd) — 22.10 Informativne oddaje (RTV Zagreb)

ČETRTEK — 21. decembra

9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli — 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) 16.10 TV v šoli, 17.05 Poročila, 17.10 Vijavaja — ringaraja, 17.55 TV obzornik, 18.15 Dan v planinski enoti, 18.35 Zasebno delo v samoupravnem sistemu (RTV Ljubljana) — 19.00 Dežurna ulica (RTV Beograd)

— 19.40 TV spored (RTV Zagreb) — 19.54 Propagandna medigra (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Aktualni razgovori (RTV Beograd) — 21.30 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 21.40 Orfej in Evridika — opera (RTV Skopje) — 22.45 TV dnevnik (RTV Beograd) **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Mladinska tribuna (RTV Zagreb) — 18.35 Po izbiri, 19.00 Dežurna ulica (RTV Beograd) — 19.40 TV spored (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 21.30 Propagandna oddaja, 22.45 Včeraj, danes, jutri, (RTV Zagreb)

PETEK — 22. decembra

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.05 Poročila, 17.10 Vaša križanka (RTV Skopje) — 17.55 TV obzornik, 18.15 Glasbeni magazin, 19.05 Na sedmi stezi, 19.35 Cik cak, 19.40 Kairo danes (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.40 Desant na Drvar—film (RTV Ljubljana) — 22.10 Šlager sezone (RTV Zagreb) — 22.25 TV dnevnik (RTV Beograd) **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Znanost 67, 19.05 Panorama, 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 20.30 Propagandna oddaja, 20.40 Celovečerni film, 22.25 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb)

Kino

Kranj CENTER

20. decembra amer. barv. CS film MY FAIR LADY ob 16. in 19. uri

21. decembra amer. barv. CS film MY FAIR LADY ob 16. in 19. uri

22. decembra amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 16. in 20. uri, svečana premiera mladinske slovenskega filma NEVIDNI BATALJON ob 18. uri

Kranj STORŽIČ

20. decembra amer. film TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE ob 16. in 18. uri, franc. barv. CS film ČLOVEK IZ HONGKONGA ob 20. uri

21. decembra angl. barv. CS film NALOGA ESKADRIJE 633 ob 16., 18. in 20. uri

22. decembra amer. film TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE ob 16. uri, amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 18. uri, amer. barv. CS film MY FAIR LADY ob 20. uri

Škofja Loka SORA

20. decembra angl. barv. CS film DR. NO ob 18. in 20. uri

21. decembra jug. barv. CS film ZBIRALCI PERJA ob 20. uri

22. decembra jug. barv. CS film ZBIRALCI PERJA ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

20. decembra franc. barv. film GALANTNE SLAVNOSTI ob 20. uri

21. decembra franc. barv. film GALANTNE SLAVNOSTI ob 17.15 in 20. uri

Gledališče

ČETRTEK — 21. decembra, ob 19.30 za red KOLEKTIVI — ČETRTEK Mikeln: 2 x 2 = 5. Gostuje Mestno gledališče iz Ljubljane

Gostinsko podjetje Tržič obrat hotel Pošta

priredi v nedeljo, 31. decembra

SILVESTROVANJE

Pričetek ob 20. uri.

Gostom bo na razpolago Silvestrov meni
cena 50,00 N din

Igra priznani kvintet.

Se priporoča kolektiv hotela Pošta

Kino Obzorje Železniki

razpisuje

prosto delovno mesto

poslovodje

Pogoji: 2-letna praksa na vodilnem delovnem mestu. Delovno mesto ni s stalno zaposlitvijo.

Rok za prijavo je od dneva objave do vštegeta 28. 12. 1967.

Vloge je treba poslati na naslov: Kino Obzorje Železniki z označbo: razpis.

SGP NOVOGRADNJE TRŽIČ v prisilni likvidaciji

objavlja

javno licitacijo

ki bo 23. decembra 1967. leta ob 10. uri v Retnjah 1 a pri Tržiču za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

pisarniški inventar: mize, omare, računski in pisalni stroji, blagajna

Kolikor licitacija ne uspe, bo ponovljena 30. decembra na istem kraju in istem času.

Vse informacije o pogojih prodaje in cenah so na voljo pri upravi podjetja.

GORENJSKA KREDITNA BANKA KRAJN

s podružnicami:
**NA JESENICAH,
V RADOVLJICI,
ŠKOFJI LOKI
IN TRŽIČU**

S krediti varčevalcem za:
nakup, gradnjo ali popravilo
stanovanja, v višini od 80 do 300 %
na privarčevani znesek.

Varčevalci z vlogo najmanj 1000 N din so zavarovani za primer nezgode smrti ali trajne invalidnosti.

Vlagate in dvigate lahko tudi pri vseh poštah v Sloveniji in v vseh poslovnih bankah v državi.

Prodajam

Prodajam HARMONIKO in ozvočenje. C. 1 maja 125, Jesenice 5971
Zaradi vojašine prodajam OPEL-REKORD 1955 in MOPED kolibri na tri prestave za vsako ceno. Ogled v nedeljo, 23. 12. od 11. ure dalje. Drešar Jože, Mavčiče 45, Medvode 5972

brivski aparati
Galanterija,
KRAJN Prešernova 14

Prodajam KRAVO sivko s teličkom. Letence 7, Golnik 5973

Prodajam PRAŠIČA za zakol po izbiri. Kranj, Jezerska c. 01. 5974

Zaradi smrtnega primera prodajamo mlado KOBILICO za vožnjo in KRAVO bohinjko, ki bo v marcu telila. Podbrezje-Podtabor 95 5975

Prodajam »DROMELJNE«, 15-colske za gumivoz in kupim LATE za kozolec. Sp. Brnik 52, Cerklje 5976

Prodajam novo REPOREZNICO in KRAVO po izbiri. Kokrica 1, Kranj 5977

Prodajam malo rabljen TELEVIZOR RR-Niš in MOPED kolibri. Kranj, Suha 24 5978

Prodajam 120 kg težkega PRAŠIČA. Zg. besnica 24 5979

Prodajam PRAŠIČA, 150 kg težkega za zakol. Sp. Brnik 50, Cerklje 5980

Prodajam KONJA, 5 let staro, sposoben za vsako delo in 15 mesecev starega bikca. Kranj, Siružev 9 5981

Prodajam GARAŽO s fiatom 1300 (vse skupaj), v ulici M. Pijade, Kranj. Naslov v ogl. oddelku. 5982

POTROŠNIKI!

Ugoden nakup noveletnih daril vam nudimo v prodajalni Delikatesa na Maistrovem trgu v Kranju in na noveletnem sejmu.

Od 15. do 31. 12. 1967 dajemo gospodarskim organizacijam, ustanovam in drugim potrošnikom pri nakupu noveletnih daril za vrednost 50 N din 5 % popusta.

Vsa darila pakiramo po vaši želji in odpremljamo na zahtevane naslove.

Pohitite z nakupom noveletnih daril v Delikatesi Kranj.

Obiskovalci Noveletnega sejma ne pozabite obiskati paviljona Delikatesa, kjer lahko kupite Gorenjsko čokolado in izdelke tovarne Šumi Ljubljana po tovarniških cenah.

Prodajam PRAŠIČA za zakol, melji 500 m² v Tržiču. Ponudbe poslati pod »Lepa lega« 5983

Prodajam dve snežni GUMI — 16 col. in DALJNOGLED 70x50. Kranj, Smledniška 76 5984

Prodajam elektrovarilne APARATE — enofazne in trofazne. Roje Franc, Radomlje 80 5985

Po nizki ceni prodajam dobro ohranjeno SPALNICO in KAVC. Suha 112, Kranj 5986

Prodajam KRAVO sivko s teličkom, dobro mlekarico. Naklo 104 5987

Prodajam mlado KRAVO, 6 mesecev brejo. Možjanca 6, Preddvor 5988

Najboljšemu ponudniku prodajamo turistično dostavno VOZILO — KOMBI IMV, letnik 1963 z dodatno opremo in grelcem. Vozilo je dobro ohranjeno. Ogled je možen vsak dan. Mladinski dom Bohinj 5989

Prodajam težkega PRAŠIČA. Prebačevo 19, Kranj 5990

Prodajam 4 komplet »DROMELJNE« — 15 col. z gumami, 3 obroče z gumami za 13 col, dve 14 col in kompletni STROJ za opel-kapiten. Naslov v oglašnem oddelku 5991

Prodajam PRAŠIČA za zakol, 180 kg težkega. Mišče 11 pri Otočah 5992

Prodajam Semperit GUME z žebli za VW 1200—1300. Bačliž, Vodice 48 nad Ljubljano 5993

Kupim

Kupim ročno gnojnično CRPALKO in električni STE-DILNIK. Sp. Brnik 66, Cerklje 5993

Ostalo

Izdelujem poteljno perilo na domu. Naslov v oglašnem oddelku. 5994

Oddam opremljeno SOBO s posebnim vhom. Ponudbe poslati pod »Stražišče« 5995

PES volčjak, siv, nam je ušel z verigo. Proti nagradi vrtni. Grohar, Ručigajeva 8, Kranj 5996

Prireditve

Gostilna ZAJC Lahovče prireja VESELO SILVESTROVANJE 31. 12. ob 19. uri. Noveletni menu in 1 liter vina 30,00 N din. Zabaval vas bo VESELI TRIO iz Kranja. Pohitite z rezervacijami. Vabljeni! 5997

POTROŠNIKI, POZOR!

Od 22. 12. 1967 do 1. 1. 1968 praznične cene govejega in telečjega mesa 10,00/9,00, 12,00/11,00, 14,50/14,00

Obenem želimo vsem SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1968.

Se za nadaljnji obisk se priporoča mesarija MARINSEK, Naklo pri Kranju.

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

ZNIZALI SMO CENE

PREK 50 %

večji količini moške, ženske in otroške konfekcije. Razprodajamo po tovarniško znižanih cenah nogavice tovarne Polzela.

Se priporoča
BLAGOVNICA — KOKRA — KRAJN

SOLSKI CENTER V ŠKOFJI LOKI
organizira za odrasle

1. Pouk za pridobitev poklica:
VARNIK MOTORNIH VOZIL

Pogoji za vpis:

- uspešno dovršena osemletka ali vajenska šola (ne glede na stroko);
- Voznik »C« kategorije z enoletno prakso ali voznik »F« kategorije z dveletno prakso.

Služatelji bodo po opravljenih zaključnih izpitih prejeli spričevala o kvalificiranem vozniku motornih vozil.

2. Pouk za pridobitev poklica v kovinski stroki z vključno

ZA POKLIC AVTOMEHNIK

Pogoji za vpis:

- uspešno končana osemletka
- dveletni staž na delovnem mestu za določen poklic.

Pouk bo v popoldanskem času. Prijave pošljite na gornji naslov. Vse informacije dobite tudi telefonično 85-223

BOJOVIC JELENKO

INSTALACIJSKA

DELAVNICA

ZA VODOVOD,

KANALIZACIJO

IN

PLINSKE NAPRAVE

ZA VSA POJASNILA SE OBRNITE NA TELEFON ŠT. 56-467 — BEOGRAD

● Naše podjetje opravlja vsa dela s specialnim materialom pri izdelavi septičnih jam (SEN SKUPINA)

● Za 30 % smo cenejši kot klasične gradnje

● Z garancijo in z minimalnimi stroški popravljamo septične jame

● Strokovno raziskujemo zdravo in industrijsko vodo s solidno garancijo količine vode, z vrtanjem mehaničnih vodnjakov (arteški vodnjaki idr.)

Pregledne tekme smučarskih skakalcev Meščevo največje zmagoslavje

V nedeljo je bilo v Planici pregledno tekmovalje naših smučarskih reprezentantov. Reprezentanti so se pomerili po desetdnevem treningu, ki so ga imeli v Planici.

Tekmovanje se je končalo s popolnim uspehom mlajših skakalcev, saj sta pobrala Mesec in Smolej prvo in drugo mesto. Član SK Triglav Marjan Mesec je tako prvič v svoji športni karieri uspel premagati prav vso jugoslovansko skakalno elito.

Že v poskusni seriji je dosegel Mesec najdaljši skok (87 metrov). Odlična sta bila tudi Stefančič (85 m) in Smolej (84 m). Tako je ta mlada trojka napovedala hud boj že tradicionalno najboljši trojki Eržen-Zajc-Pečar.

V prvi seriji je prevzel vodstvo mladi Jeseničan Smolej z najdaljšim skokom 86 metrov (Dolhar je pri 87 metrih padel). Mesec je doskočil sicer le pri 84 metrih, vendar v zelo lepem slogu. Od »starejših« se je odlikoval Pečar, ki je bil s 83 metri na drugem mestu.

Smolej si je z drugim skokom (81,5 m) zagotovil mesto bod vrhom, medtem ko je Pe-

čar še enkrat dosegel dolžino 83 metrov. O prvem mestu je odločil lep Meščevo skok, ki je pristal pri 86,5 metra. Ker te dolžine ni preskočil nihče, je bilo jasno, da je Mesec uspel.

VRSTNI RED: 1. Mesec (JLA) 215,3 (84, 86,5), 2. Smolej (Jes.) 207,6 (86, 81,5), 3. Pečar 205,5 (83, 83), itd.

Kako je s športnim življenjem na Jesenicah?

Telesna kultura na pravi poti

Telesnokulturna dejavnost se je v zadnjih letih v Jeseniški občini zelo razmahnila. Jesenice, kot glavno središče vsega vrhunškega in tudi množičnega športnega udejstvovanja, so v precejšnji meri pospešile tudi hiter in kvaliteten vzpon športa v Kranjski gori, Mojstrani, na Javorniku in v Zirovnici. Občinska zveza za telesno kulturo je tako po kvaliteten in množičnem športu ena izmed najmočnejših v Sloveniji.

Zaradi zadnjih precejšnjih organizacijskih uspehov smo zaprosili predsednika Občinske zveze za telesno kulturo Bertija Bruna za kratek pogovor.

— Kako je potekala reorganizacija telesne kulture v občini Jesenice?

»Po ustanovitvi Občinske zveze v letu 1960/61 so bile dane velike možnosti za pravičen razvoj celotne telesne kulture v naši občini. Do takrat razdeljena športna dejavnost društev in klubov je dobila v našem organizacijskem vodstvu prve smernice, kako naj se telesna kultura v občini razvija. Sprva je bil ves poudarek vsega delovanja na kvalitetnem športu, to je

smučanju in hokeju, ki sta že bila v samem vrhu jugoslovanskega športa. Pozneje smo si zadali nalogo vložiti čim več dela za pospešitev množičnosti in športnem udejstvovanju...

To je bil glavni namen reorganizacije telesne kulture, katero smo že uspešno izvedli. Uspelo nam je ločiti vrhunski tekmovalni šport in množičnost. Potrebno je bilo precej volje in razumevanja vseh športnih delavcev, ki so bili glede nekaterih organizacijskih ukrepov pesimisti.

Največje težave so bile pri smučanju, saj so se po združitvi v smučarsko društvo Jesenice znašli pod skupno zastavo smučarji Rateč, Kranjske gore, Mojstrane, Jesenice, Javornika, Blejske Dobrave in Zirovnice. Glavni pomislek nekaterih funkcionarjev, da bo množičnost v krajih zunaj Jesenic popolnoma zamrla, je odpadel zaradi močnejšega udejstvovanja v tekmovalstvu za občinsko prvenstvo, vključevanja v alpsko in planiško šolo. Rešeni so bili finančni problemi vrhunškega športa, množičnosti pa zagotavlja Občinska zveza vso podporo.

Pomemben uspeh v reorganizaciji telesne kulture je ustanovitev petih šolskih športnih društev, ki so nosilci telesne vzgoje pri najmlajših in dobra povezava s športnimi društvi v svojih krajih. Za tesnejšo povezavo med šolskimi športnimi društvi bi bilo potrebno v bodoče več organizacijskega sodelovanja, saj bi morali profesorji telesne vzgoje v šolskih športnih društvih usmerjati najbolj talentirane mladince v klube, kjer bi se kvalitetno izpopolnili in pozneje postali vrhunski športniki.

— Kako ste zadovoljni s financiranjem v preteklosti in kaj pričakujete v bodoče?

»Denar se je pred ustanovitvijo sklada porazgubil po organizacijah. Z ustanovitvijo sklada se je v celoti spremenilo merilo financiranja posameznih osnovnih organizacij, ki jih je v občini 42.

Kljub temu gre samo tretjino za šport prek sklada, drugo si pridobijo posamezniki klubi z reklamnimi oglasi, s tombolo in priložnostnim delom. Največ zaslug gre železarni Jesenice, ki ima v svo-

jem okrilju hokejski in smučarski klub.

Poudariti moram, da finančna sredstva niso osnovni problem za razvoj telesne kulture v občini. Organizacija občinskih tekmovalj kakor so spomladanski in jesenski krosi, tekmovalnja za dan mladosti, organizacija tekmovalj med športnimi šolskimi društvi po liga sistemu, bomo vedno pripravljeni finančno podpreti.

Če primerjamo, da je bilo leta 1964 na skladu 24, letos pa samo 28 milijonov, lahko hitro ugotovimo, da smo kljub podražitvam prevozov tekmovalcev na tekmovalnja, podražitvam opreme in prehrane dobro gospodarili, saj se je telesna kultura glede množičnosti izboljšala. Nekateri panoge nam je uspelo približati slovenskemu vrhu, nove panoge, — kot rokomet — ki jih prej nismo gojili, pa spraviti v vrh gorenjske kvalitete.

Za razvoj vrhunškega športa bi bila še vnaprej potrebna pomoč gospodarskih organizacij, ki bi s financiranjem vrhunškega športa omogočile skladi, da bi druga sredstva lahko s pridom uporabili za razvoj množičnosti in organizacijo šolskih tekmovalj.

V občini imamo vrhunške športnike, ki zahtevajo zaradi zveznega tekmovalja precej denarja. Vsako leto moramo prispevati k organizaciji FISU tekmovalja v Kranjski gori, v Planici za tekmovalja za Poldov memorial. Se več ugodnosti imajo zveze zaradi precejšnjega števila izrednih plačanih dopustov v železarni za naše športnike in funkcionarje.

Po vseh analizah in perspektivah za širjenje telesne kulture v občini sklad za telesno kulturo v perspektivi ne zagotavlja več denarja. Ves denar je treba smotrno uporabiti in ne za vsako ceno dati prednosti le vrhunskim športom.

L. K.

Namizni tenis Triglav v zvezni ligi

Moška ekipa Triglava je osvojila na drugem delu namiznoteniškega prvenstva Slovenije v Ljubljani drugo mesto (zmagala je Olimpija) in si tako priborila neposreden vstop v I. zvezno ligo.

Ekipa Kranja je bila četrta in bo nastopila na kvalifikacijah za zvezno ligo.

Jeseničanke druge

Na zaključnem delu namiznoteniškega prvenstva SRS za ženske, ki je bilo na Jesenicah, je bila prva Olimpija, druge Jesenice, tretji pa Triglav. V gorenjskem derbiju so Jeseničanke premagale Kranjčanke s 3:2.

Judo Zmaga Triglava

Na prvem turnirju zadhodne skupine slovenske judo lige je v Ljubljani Triglav premagal Ljubljano II s 50:0 in Jesenice II s 40:22, Jesenice II so premagale Ljubljano III s 50:17.

Poraza Alpine

V Zireh je domača Alpina izgubila obe srečanja, in sicer z Olimpijo II s 27:20 in Šiško s 25:20.

Smučarski skoki Planiška šola

V Guncijah se je pomerila na snegu reprezentančna skupina planiške smučarske skakalne šole. Zmagal je Pagon (Jes) 207,4 (32, 31), tretji je bil Krznarič 204,0 (30, 30) in osmi Demšar (oba Jesenice) 189,0 (28,5 — 29).

Kranjski skakalci v Planici

SK Triglav je organiziral v Planici tekmovalje svojih skakalcev na 40-metrski skakalnici. Med ml. mladinci je zmagal Kobal 189,8 (36, 37), med st. mladinci pa Bečan 163,9 (34,5 — 35).

Na 65-metrski skakalnici je med mladinci zmagal Kobal 189,5 (57,5 — 57,5), med člani pa Doda (Jes) 170,0 (51, 54).

Šah

ŠK Borec

Na ekipnem brzoturnirju, prirejenem v počastitev 22. decembra, je med šestimi ekipami zmagal SK Borec v postavi Đorđević, Berčič, Štagar, Gazvoda, Novak in Dopuda. Borec je osvojil 26 točk, sledijo pa mu ZROP 20, JLA I 18, ZVVI 13,5, ŠK Borec — mladinci 9,5, in JLA II 4 točke. V. B.

Radovljica Partizanski mnogoboj

V organizaciji ObZTK Radovljica je bilo v Gorjah radovljiško občinsko prvenstvo v partizanskem mnogoboju za pionirje in pionirke.

ZMAGOVALCI — St. pionirji: 1. Zemva (Gorje) 153 točk; **ekipno:** 1. Partizan Gorje 762; **st. pionirke:** 1. Luznar (Rad.) 176; **ekipno:** 1. Partizan Gorje 997; **ml. pionirji:** 1. Bolčina (Gorje) 170; **ml. pionirke:** 1. Jan (Gorje) 176 točk.

-c

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Korška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-850; uprava lista, ma- looglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni- na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posamez- nih števk 0,40 N din — Inozemstvo 40,00 N din. — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.